

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Iławie

14-200 Iława, ul. H. Sienkiewicza 10, tel. 89 649 04 20, fax 89 649 04 21,
e-mail: psse.ilawa@sanepid.gov.pl www.gov.pl/web/psse-ilawa

STAN SANITARNO-HIGIENICZNY POWIATU IŁAWSKIEGO

ZA 2022 ROK

Gminy miejskie: Iława, Lubawa

Gminny miejsko-wiejskie: Kisielice, Susz, Zalewo

Gminy wiejskie: Iława, Lubawa

Szanowni Państwo

Przedkładam Państwu coroczną ocenę stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w powiecie ławskim za 2022 rok.

Przygotowany dokument informuje o wykonywanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną zadaniach i podejmowanych działaniach przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Iławie, które gwarantują mieszkańcom bezpieczeństwo sanitarne.

W pierwszej połowie 2022 r. sytuację epidemiologiczną powiatu ławskiego zdominowały zakażenia wywołane wirusem SARS-CoV-2. Z uwagi na ogłoszony w 2020 r. na terenie Polski stan epidemii, który trwał także w I połowie 2022 r. niemal wszystkie działania przeciwepidemiczne były ukierunkowane na zapobieganie niekontrolowanemu szerzeniu się zakażeń. W stosunku do osób zakażonych i podejrzanych o zakażenie stosowano izolację, kwarantannę, nadzór epidemiologiczny.

Niezależnie od wzmożonych działań przeciwepidemicznych w dalszym ciągu, sprawowaliśmy zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny w zakresie zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganiu powstawaniu innych chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Podobnie jak w latach ubiegłych prowadziliśmy na terenie powiatu ławskiego systematyczny monitoring jakości wody do spożycia, żywności, żywienia i przedmiotów użytku a także nadzór nad higieną nauczania, wychowania, rekreacji i wypoczynku, nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w obiektach użyteczności publicznej ze szczególnym uwzględnieniem obiektów, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

Realizując zasadę pełnego dostępu opinii publicznej do informacji dotyczącej bezpieczeństwa sanitarnego, pełen tekst raportu mogą Państwo znaleźć na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Iławie (<https://www.gov.pl/web/psse-ilawa>).

Spis treści

OCENA JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	6
Zaopatrzenie w wodę	6
Działania prowadzone w roku 2022 w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi.....	7
Ciepła woda użytkowa	9
STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	10
Basen kąpielowy	10
Hotele i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	10
Pola biwakowe i kempingowe.....	10
Domy Pomocy Społecznej (DPS)	10
Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej.	11
Miejsce, w których udziela się tymczasowego schronienia dla osób bezdomnych	11
Środowiskowe Domy Samopomocy	11
Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej	11
Ocena stanu sanitarnego kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli	12
Imprezy masowe	13
Interwencje	13
WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY	14
Czynniki rakotwórcze	16
Czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące w środowisku pracy	19
Chemikalia, produkty biobójcze, prekursorzy narkotyków kat. 2 i 3 i detergenty	19
Produkty kosmetyczne	20
Środki zastępcze.....	21
Choroby zawodowe.....	21
Interwencje.....	22
STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU.....	23
Najczęściej występujące nieprawidłowości w obiektach skontrolowanych w 2022 r.	24
Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	25
System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF	25
Interwencje.....	26
WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH.....	28
Stanowisko pracy ucznia.....	29
Higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych	29
Ocena obciążenia ucznia ciężarem tornistra szkolnego	29
Profilaktyczna opieka zdrowotna.....	29
Dożywianie w placówkach oświatowo-wychowawczych	29
Wypoczynek dzieci i młodzieży	29
Interwencje.....	29

DZIAŁALNOŚĆ PRZECIWEPIDEMICZNA	31
Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.....	31
Choroby wieku dziecięcego	35
Neuroinfekcje.....	35
Wirusowe zapalenie wątroby (WZW).....	35
Borelioza	36
Wścieklizna.....	36
Zachorowania Covid -19 (zakażenie SARS -CoV-2)	37
Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę.....	37
Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze	37
REALIZACJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH	39
Szczepienia obowiązkowe	40
Szczepienia zalecane	42
Niepożądane odczyny poszczepienne - NOP.....	42
Osoby uchylające się od obowiązku szczepień ochronnych	42
Finansowanie szczepień przez jednostki samorządowe:.....	43
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	44
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA I OŚWIATY ZDROWOTNEJ	46
Profilaktyka nadwagi i otyłości.....	46
Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych.	46
Edukacja żywieniowa oraz widza konsumentka	47
Profilaktyka zatruc grzybami	47
PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ	47
Profilaktyka palenia tytoniu	47
„Czyste powietrze wokół nas”	48
Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych - ARS, czyli jak dbać o miłość?	49
Zapobieganie zażywaniu nowych substancji psychoaktywnych.....	49
Profilaktyka chorób zakaźnych	50
Profilaktyka HIV/AIDS	50
Profilaktyka grypy.....	50
Profilaktyka chorób pasożytniczych	51
Profilaktyka chorób przenoszonych przez kleszcze.....	51
Profilaktyka zakażeń SARS-CoV-2	51
Higiena osobista i Światowy Dzień Higieny Rąk	51
Profilaktyka chorób nowotworowych	52
Działania w zakresie profilaktyki chorób nowotworowych.....	52
Profilaktyka antybiotykooporności	52
Promocja szczepień ochronnych	53
Światowy Dzień Zdrowia.....	53

OCHRONA ZDROWIA MATKI I DZIECKA	53
BEZPIECZNY WYPOCZYNEK	53
DZIAŁALNOŚĆ LABORATORIUM BADAŃ ŚRODOWISKOWYCH I EPIDEMIOLOGICZNO-KLINICZNYCH	55
DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA 2022 r.....	56
Tabela: działalność kontrolno-represyjna PSSE w Hławie za rok 2022.....	56
Tabela: działalność kontrolno-represyjna PSSE w Hławie za rok 2020-2022	56
Tabela: działalność laboratorium PSSE w Hławie w zakresie badań za rok 2020-2022.....	56
WNIOSKI	57

OCENA JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Jakość wody przeznaczonej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294). Badanie pobranych próbek wody do spożycia przez ludzi wykonują laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, stosownie do ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia jeśli spełnia określone w nim wymagania. Przekroczenie parametrów określonych w rozporządzeniu wymaga każdorazowo dokonania oceny zagrożeń i oszacowania ryzyka wystąpienia potencjalnych zdarzeń niebezpiecznych dla zdrowia konsumentów oraz określenia przydatności wody do spożycia. Ocena jakości wody jest sporządzana osobno dla każdego wodociągu.

Zaopatrzenie w wodę

Ujęcia wody do picia na terenie powiatu ławskiego oparte są na wodach podziemnych. Ujmowana woda jest poddawana procesowi uzdatniania poprzez proces filtracji, który odbywa się w tzw. stacjach uzdatniania wody. Pozyskiwane wody podziemne bogate w substancje mineralne, zwłaszcza w związki żelaza, manganu, amoniaku, sporadycznie w siarkowodor, wymagają uzdatniania przy zastosowaniu nowoczesnych urządzeń uzdatniających. Chlorowanie, stosuje się jedynie awaryjnie w przypadku wtórnego zanieczyszczenia bakteryjnego i profilaktycznie po wykonaniu robót hydraulicznych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Ławie w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę (ujmowania, dostarczania i uzdatniania wody) nadzorem obejmuje: 7 producentów wody działających w formie przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych oraz 7 podmiotów dostarczających lub wykorzystujących wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego lub w podmiotach działających na rynku spożywczym, wykorzystujących wodę.

W ramach bieżącego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia w 2022 roku skontrolowano **37 urzędzeń wodociągowych**, w których przeprowadzono **148 kontroli** i pobrano **221 próbek wody**.

Wyniki badań jakości wody uzyskiwane były w ramach:

- kontroli jakości wewnętrznej wody, prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne,
- kontroli jakości wewnętrznej wody, prowadzonej przez podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia,

— prowadzonego przez PPIS w Iławie nadzoru nad jakością wody.

W **2022** roku z wody wodociągowej korzystało **88 888** osób, na terenie powiatu iławskiego (stan na 31.12.2022 r. – dane przedstawione przez miejskie i gminne instytucje samorządowe). Powiat iławski obejmuje **5** miast i **215** miejscowości wiejskich, z czego zwodociągowanych jest **207** miejscowości, natomiast nadal pozostają niezwodociągowane miejscowości: Katarzynki, Mały Bór, Nowy Ostrów, Papiernia, Solniki, Kaletka (gm. Iława), Raczek (gm. Lubawa), Skitławki (gm. Zalewo).

W **2021** r., miejscowość Dolina (gm. Susz) została podłączona do sieci wodociągowej, z której korzysta 25 osób, zapewniono Kontenerową Stację Uzdatniania Wody.

Ze względu na dobową produkcję dostarczanej wody, w powiecie iławskim odnotowano produkcję wody:

>1000≤10000 m³/24 h - 2 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj.: wodociąg w Iławie i wodociąg w Lubawie,

>100≤1000 m³/24 h – 20 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj.: wodociąg w: Kisielicach, Jędrychowcie, Klimach (**gm. Kisielice**), Gulbiu, Ząbrowie, Kałdunach, Frednowych, Ławicach, Franciszkowie, Woli Kamieńskiej (**gm. Iława**), Łążynie, Omulu, Targowisku, Wałdykach (gm. Lubawa), Suszu, Redakach, Jawtach Małych (**gm. Susz**), Zalewie, Borecznie, Kupinie (**gm. Zalewo**),

≤100 m³/24 h – 8 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj.: wodociąg w: Siemianach (gm. Iława), Januszewie, Falknowie, Lubnowy Wielkie (gm. Susz), Międzychód, Dobrzyki, Urowo, Janiki Małe (gm. Zalewo).

7 indywidualnych ujęć wody (podmioty prowadzą kontrolę wewnętrzną oraz nadzór prowadzony przez PPIS), tj.: ujęcie w: Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekovita” w Lubawie, Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekovita” w Suszu, Zakład Drobiarski „Lech-Drób” Sp. z o.o. w Zalewie, Zakład Produkcyjny „Barton” w Karasiu, Xella Sp. z o.o. Zakład w Iławie, Amelo Sp. z o.o. Zakład w Iławie, Zakład Karny w Iławie.

Tabela 1. Infrastruktura zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia na terenie powiatu iławskiego w 2022 r.

Rodzaj wodociągu	Produkcja wody [m ³ /dobę]	Liczba wodociągów	Liczba ludności
wodociągi zbiorowego zaopatrzenia	≤100	8	3 912
	>100≤1000	20	41 319
	>1000≤10000	2	43 657
R A Z E M		30	88 888

Działania prowadzone w roku 2022 w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W **2022** r., PPIS w Iławie w ramach nadzoru sanitarnego nad zbiorowym zaopatrzeniem w wodę ze względu na stwierdzone zanieczyszczenie mikrobiologiczne (obecność bakterii grupy coli) **wydał 5**

decyzji, w których stwierdził brak przydatności wody do spożycia, obligując tym samym administratora wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę w miejscowości Kupin, Dobrzyki, Boreczno, Gulb oraz właściciela ujęcia indywidualnego Letniska Chmielówka w miejscowości Nowe Chmielówko do podjęcia natychmiastowych działań naprawczych, zmierzających do doprowadzenia jakości wody do wymaganych parametrów czystości mikrobiologicznej, przewidzianych dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Ponadto, ze względu na zanieczyszczenie mikrobiologiczne (obecność bakterii grupy coli), PPIS w Iławie wydał **9 decyzji, w których stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia**, obligując tym samym administratorów wodociągów (Kupin – 2 decyzje, Boreczno – 1 decyzja, Franciszkowo – 1 decyzja, Gulb – 1 decyzja) i właścicieli ujęć indywidualnych (Letniska Chmielówka w miejscowości Nowe Chmielówko – 2 decyzje oraz w Zakładzie Produkcyjno-Handlowo-Usługowym „AMPOL” w Iławie (indywidualne ujęcie zaopatrujące budynek mieszkania zbiorowego, wynajem pokoi gościnnych) – 2 decyzje) do podjęcia natychmiastowych działań naprawczych, zmierzających do doprowadzenia wartości parametrów mikrobiologicznych przewidzianych dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Zanieczyszczenie wody pod względem mikrobiologicznym może stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzkiego. Woda w pewnych okolicznościach może być czynnikiem chorobotwórczym nawet epidemicznym głównie chorób zakaźnych przewodu pokarmowego wywoływanych przez bakterie, wirusy, czy pasożyty. Długotrwałe utrzymujące się skażenie wody pitnej bakteriami, może przyczynić się do negatywnych skutków zdrowotnych dla konsumenta. Obecność stwierdzonych bakterii grupy coli w wodzie stwarzała bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia ludzkiego i mogła być przyczyną powstawania i szerzenia się chorób zakaźnych oraz infekcji i zaburzeń żołądkowo-jelitowych wśród osób korzystających z wody z ww. wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz ujęć indywidualnych. Bakterie z grupy coli nie powinny występować w uzdatnionej wodzie. Stwierdzona ich obecność w wodzie pochodzącej z ujęcia wodnego, może sugerować nieodpowiednie jej uzdatnianie, wtórne zanieczyszczenie lub nadmierną zawartość substancji odżywczych w wodzie.

W wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę czy w ujęciach indywidualnych w ramach działalności gospodarczej, w których stwierdzono niewłaściwą jakość wody, administratorzy przede wszystkim przeprowadzali intensywne płukanie sieci wodociągowej oraz urządzeń uzdatniających, zwiększali częstotliwość poboru próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej.

Na 31 grudnia 2022 r., woda, z indywidualnego ujęcia w Zakładzie Amelo Sp. z o.o. w Iławie (orzeczona warunkowa przydatność wody w 2020 r.), – nie spełniała wymagań w zakresie parametrów fizykochemicznych (mangan, żelazo, mętność, barwa) oraz z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę w miejscowości Franciszkowo – nie spełniała wymagań w zakresie parametru mikrobiologicznego (bakterie grupy coli) – 5 stycznia 2023 r. postępowanie administracyjne wobec administratora ww. wodociągu zakończono.

W pozostałych urządzeniach wodociągowych PPIS w Iławie, na podstawie sprawozdań z badań jakości wody uzyskanych od producentów wody oraz sprawozdań w ramach nadzoru nad jakością wody, stwierdzał przydatność wody do spożycia – wartości parametryczne wszystkich parametrów określonych w rozporządzeniu MZ odpowiadały obowiązującym normom higieniczno-zdrowotnym.

W 2022 r. wykonano badania substancji promieniotwórczych w wodzie w 30 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz w 7 indywidualnych ujęć wody. Przeprowadzone badania wykazały, że stężenia oznaczanych izotopów są w normie.

Długość sieci wodociągowych, w wodociągach zaopatrujących w wodę mieszkańców powiatu iławskiego wynosi **1 391,45 km** i systematycznie jest rozbudowywana.

Pozostali mieszkańcy powiatu iławskiego zaopatrują się w wodę z własnych ujęć. Studnie przydomowe nie są objęte nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej i dlatego nie można ocenić jakości wody ujmowanej ze studni. Niekorzystny wpływ na jakość wody z ujęć indywidualnych może mieć zbyt małe skanalizowanie miast i wsi, a także nieszczelne szamba przydomowe.

Ciepła woda użytkowa

Poza wymaganiami przyjętymi dla wody przeznaczonej do spożycia, ciepła woda musi spełniać wymagania w zakresie parametru *Legionella* sp. Zapisy rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, określone w części A załącznika nr 5, obligują do wykonywania badań na obecność *Legionella* sp. w przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, właścicieli lub zarządców budynków zamieszkania zbiorowego oraz budynków użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny.

Legioneloza jest chorobą układu oddechowego, wywoływaną przez bakterie *Legionella* sp., które mogą przeżyć w wodzie o bardzo różnej temperaturze. Optymalna temperatura dla rozwoju bakterii *Legionella* sp. (od 20°C do 50°C), jest również najczęściej utrzymywaną temperaturą wody w instalacji ciepłej wody użytkowej w budynkach. W związku z powyższym, należy dokonywać okresowych przegrzewów instalacji podwyższając temperaturę wody >70°C. Bakterie *Legionella* sp. występują m.in. w sieciach kanalizacyjnych, urządzeniach kąpielowych, prysznicach, myjniach, klimatyzatorach. Do zakażenia bakterią *Legionella* sp. dochodzi drogą inhalacyjną poprzez wdychanie skażonego aerozolu wraz z parą wodną. Ze względu na powszechne zasiedlanie instalacji wodnych pałeczkami *Legionella* sp. i realne zagrożenie zakażenia ludzi niezmiernie ważne jest prowadzenie działań mających na celu ograniczenie ich występowania i namnażania.

W 2022 r. badania na obecność bakterii z rodzaju *Legionella* sp. zostały wykonane w:

- w **9** budynkach zamieszkania zbiorowego (Hotel Stary Tartak w Iławie, Hotel Port 110 w Iławie, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lubawie, Hotel Spichlerz w Lubawie, Pałac Mortęgi Hotel & Spa, Pokoje gościnne „Warmianka” w Suszu, Pokoje gościnne Zajazd „Chełmżyca”, Pokoje gościnne „AGRO-BAL” w Bałszycach, Pokoje gościnne Leśna w Iławie),
- w **7** budynkach użyteczności publicznej (Powiatowy Szpital im. Władysława Biegańskiego w Iławie, Centrum Kardiologii Scanmed w Iławie, Niepublicznym Zakładzie Opieki Długoterminowej w Lubawie, Domu Pomocy Społecznej w Suszu, Domu Pomocy Społecznej w Lubawie, Domu Pomocy Społecznej w Iławie, Domu Seniora Gołębi Dwór w Kamieniu Małym),

W wyniku przeprowadzonej kontroli jakości ciepłej wody użytkowej stwierdzono w **3** placówkach skażenie sieci wodnej bakteriami z rodzaju *Legionella* sp. W związku z tym PPIS w Iławie wydał łącznie **5** decyzji nakazujących podjęcie działań naprawczych w zakresie poprawy jakości wody.

Na 31 grudnia 2022 r., ciepła woda użytkowa w Domu Pomocy Społecznej w Lubawie, Domu Pomocy Społecznej w Iławie oraz Centrum Kardiologii Scanmed w Iławie nie spełniała wymagań w

zakresie parametru mikrobiologicznego (bakterie z rodzaju *Legionella* sp.) określonego w załączniku 5A rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Basen kąpielowy

W 2022 r., przeprowadzono 2 kontrole stanu sanitarno-technicznego obiektów basenowych oraz kontrolę jakości wody w pływalniach, łącznie pobrano **12 próbek wody**.

- Iławskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji w Iławie jest zarządcą pływalni przy ul. Biskupskiej 2, w której znajdują się **4** niecki basenowe oraz zespół odnowy biologicznej, w tym: **2** sauny suche, sauna parowa, solarium oraz komnata solna.
- GHT Sp. z o.o. s. k., ul. Wyspiańskiego 46/17 w Ciechanowie jest zarządcą pływalni w obiekcie Grand Hotel Tiffi, ul. J. Dąbrowskiego 9 w Iławie, w której znajdują się **3** niecki basenowe.

W 2022 r., woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r.

w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2021 r., poz. 349).

Hotele i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Zgodnie z ewidencją obiektów nadzorowanych przez PPIS w Iławie, na 31 grudnia 2022 r., na terenie powiatu iławskiego funkcjonowało **6** hoteli, **1** motel, **4** pensjonaty oraz **69** innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie.

W 2022 r., w tych obiektach przeprowadzono **15** kontroli. W **2** skontrolowanych obiektach stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny i techniczny, nałożono **2** mandaty karny na łączną kwotę **300 zł**.

Pola biwakowe i kempingowe

W ewidencji nadzorowanych obiektów znajduje się **6** pól biwakowych i **2** pola kempingowe. W 2022 r. przeprowadzono **1** kontrolę pola biwakowego. Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Domy Pomocy Społecznej (DPS)

Pod nadzorem PPIS w Iławie znajdują się 3 obiekty na 185 miejsc (DPS w Lubawie z filią w Iławie, DPS w Suszu), posiadające wpis do rejestru prowadzonego przez wojewodę warmińsko-mazurskiego.

W 2022 r. skontrolowano DPS w Suszu. W obiekcie przeprowadzono kontrolę sanitarną zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem kontroli na 2022 r. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował m.in.: czystość bieżącą w pokojach i sanitariatach przeznaczonych dla pensjonariuszy, pranie bielizny i pościeli podopiecznych, przechowywanie pościeli czystej, gromadzenie bielizny i pościeli brudnej, postępowanie z odpadami, stosowane środki do dezynfekcji i utrzymania czystości, zaopatrzenie w wodę zimną i ciepłą, nadzór nad instalacją wody ciepłej w instalacji c.w.u., badania profilaktyczne pracowników.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w ww. zakresie.

Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej.

Pod nadzorem PPIS w Iławie znajduje się 1 obiekt na 60 miejsc: Dom Seniora „Gołębi Dwór” Kamień Mały 1C, gm. Iława prowadzony przez „WI-KA” Sp. z o.o. w Kamieniu Małym. Placówka wpisana została do rejestru prowadzonego przez wojewodę warmińsko-mazurskiego W 2022 r. placówka nie została objęta kontrolą.

Miejsce, w których udziela się tymczasowego schronienia dla osób bezdomnych

Pod nadzorem PPIS w Iławie znajduje się placówka udzielająca tymczasowego schronienia działająca pod nazwą: Stowarzyszenie „Pomocni Ludziom” im. Zenona Noconia w Rucewie na liczba miejsc 73 osoby w Rucewie gm. Zalewo. Placówka wpisana została do rejestru prowadzonego przez wojewodę warmińsko-mazurskiego W 2022 r. ww. placówka nie została zaplanowana do kontroli.

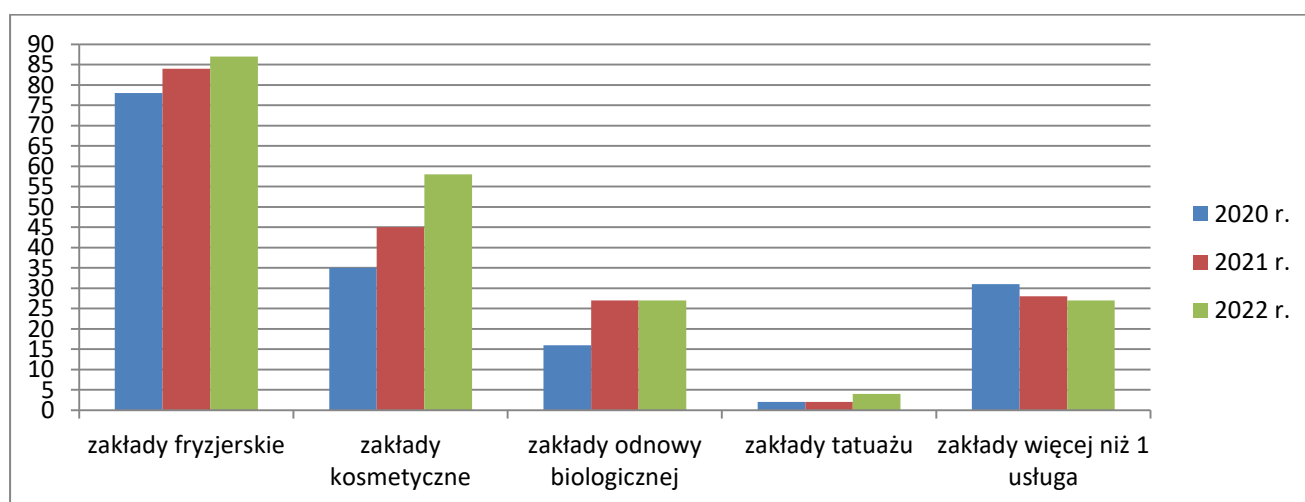
Środowiskowe Domy Samopomocy

Pod nadzorem PPIS w Iławie znajdują się 3 obiekty: Środowiskowy Dom Samopomocy w Lubawie, ul. Kupnera 18, Środowiskowy Dom Samopomocy dla Dorosłych w Suszu, Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Kard. S. Wyszyńskiego 2A w Iławie. W 2022 r. nie zaplanowano ww. obiektów do kontroli.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

W ewidencji w 2022 r., znajdowały się 87 zakładów fryzjerskich, 58 zakładów kosmetycznych, 27 zakładów odnowy biologicznej, 4 zakłady tatuażu, 27 zakładów, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług – przeprowadzono łącznie 74 kontrole.

W porównaniu do lat ubiegłych wzrosła liczba zakładów kosmetycznych, w których stosuje się narzędzia jednorazowego użytku oraz bielizny jednokrotnego użytku (podkłady, prześcieradła, peleryny).

Wykres . Liczba zakładów branży fryzjerskiej i kosmetycznej itp. w latach 2020-2022.

Prowadzący zakłady kosmetyczne, odnowy biologicznej, zabiegi pedicure, manicure czy inne zabiegi

upiększające – o ile nie korzystają one wyłącznie z wyrobów jednorazowego użytku, a stosują narzędzia wielokrotnego użytku, zlecają usługę sterylizacji innemu wykonawcy, który przeprowadza proces dekontaminacji i spełnia wymogi Centralnej Sterylizatorni, zgodnie z systemem zarządzania jakością lub GMP (wymóg walidacji procesów) lub korzystają z wyrobów sterylnych przygotowanych we własnym zakresie – posiadają wówczas zorganizowane stanowisko sterylizacji gabinetowej.

W trakcie kontroli ww. zakładów szczególną uwagę zwracano na przestrzeganie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, w tym: właściwą higienę rąk, właściwe przeprowadzanie procesów dekontaminacji narzędzi wielokrotnego użytku, dekontaminację pomieszczeń, postępowanie z bielizną, z narzędziami, z odpadami niebezpiecznymi i komunalnymi.

Za stwierdzenie naruszeń w ww. zakresie było wdrażane postępowanie mandatowe.

Nałożono łącznie 39 mandatów karnych w wysokości 6 050 zł za nieprzestrzeganie procedur obowiązujących w ww. obiektach.

Ocena stanu sanitarnego kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpeli

Warunkiem koniecznym do zapewnienia bezpieczeństwa osób korzystających z akwenów wodnych do kąpeli jest zorganizowanie kąpieliska.

W sezonie kąpielowym 2022 roku, na terenie powiatu iławskiego funkcjonowały 3 kąpieliska. Nie zorganizowano miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.

Kąpieliska:

- Kąpielisko Miejskie Iława-Chodkiewiczza, organizator: Iławskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji.
- Kąpielisko Miejskie Iława-Kajki, organizator: Iławskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji.
- Kąpielisko-Plaża Miejska w Suszu, organizator: Suski Ośrodek Kultury w Suszu.

Organizatorzy kąpielisk przedkładali do wglądu PPIS w Iławie, sprawozdania z przeprowadzonych badań jakości wody. Na ich podstawie dokonywano bieżącej oceny jakości wody. Łącznie wydano 12 ocen o przydatności wody do kąpeli. Bieżące dane dotyczące kąpielisk umieszczane były w serwisie kąpieliskowym na stronie internetowej Głównego Inspektora Sanitarnego.

Przeprowadzono 6 kontroli plaż – obiekty były przygotowane do sezonu turystycznego.

W sezonie kąpielowym 2022 r., woda w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli na terenie powiatu iławskiego była przydatna do kąpeli.

PPIS w Iławie zwraca uwagę, że od kilku lat nie powstają nowe kąpieliska (w 2019 r. – 4 kąpieliska, w 2020 r. – 3 kąpieliska, w 2021 r. – 4 kąpieliska).

Na terenie gmin znajdują się miejsca rekreacji wodnej, które nie posiadają statusu ani kąpieliska ani miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli. Kąpielisko należy do obiektów stale monitorowanych, odpowiednio zarządzanych i spełniających wysokie standardy bezpieczeństwa, a tym samym przyczynia się do promocji danego terenu.

Dlatego, niezwykle ważnym zadaniem gmin jest zapewnienie bezpieczeństwa osób korzystających i kąpiących się, a także zorganizowanie wyznaczonych miejsc w taki sposób, aby spełniały status kąpieliska.

Imprezy masowe

W 2022 r. wydano **16** pozytywnych opinii na przeprowadzenie imprez masowych pod nazwą:

- „Mecze Statscore Futsal Ekstarklasy" (organizator: Klub Sportowy Constarct w Wałdykach),
- „Koncert Orkiestry Symfoników Bydgoskich Pod Batutą Marka Czeakały" (organizator: Iławskie Centrum Kultury w Iławie),
- „Gala Sportów Walki Duet Fight Night 24" (organizator: Centrum Sportu i Rekreacji w Suszu),
- „Dzień Dziecka z Iławskim Centrum Kultury" (organizator: Iławskie Centrum Kultury w Iławie),
- „Broken Ball" (organizator: Iławskie Centrum Kultury w Iławie),
- „Dni Kisielice" (organizator: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Kisielicach),
- „Festiwal Nad Jeziorakiem" (organizator: Gminny Ośrodek Kultury w Lasecznie),
- „Dni Iławy”, „Sound lake”, „Złota Tarka”, „Rock nad Jeziorakiem" (organizator: Iławskie Centrum Kultury w Iławie),
- Koncert „Enej" i „De Mono" (organizator: Centrum Sportu i Rekreacji w Suszu),
- „Mazurski Festiwal Operowy Belcanto" (organizator: Fundacja na Rzecz Kultury i Sztuki Avangart z siedzibą w Warszawie),
- "Blender Art. Festival" (organizator: Suski Ośrodek Kultury w Suszu),
- "Mecze Futsal Ekstarklasy i Pucharu Polski w Futsalu" (organizator: Klub Sportowy Constarct w Wałdykach),
- "Dni Zalewa i Święto Plonów 2022" (organizator: Miejsko-Gminne Centrum Kultury w Zalewie),
- "Szanty nad Jeziorakiem" (organizator: Iławskie Centrum Kultury w Iławie),
- "Dni Lubawy 2022" (organizator: Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lubawie).

W lipcu 2022 r. skontrolowano 2 imprezy masowe: pt. Koncert „Enej" i „De Mono" oraz „Dni Iławy”. Organizatorzy zapewniili punkty poboru wody czerpalnej oraz zespoły higieniczno-sanitarne dla uczestników imprez masowych, personelu i służb organizacyjnych. Stan sanitarno-porządkowy nie budził zastrzeżeń.

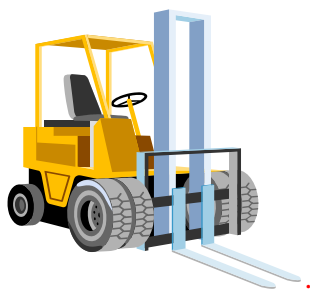
Interwencje

W **2022** r., do Sekcji Higieny Komunalnej wpłynęło **16** pism z prośbą o interwencję od mieszkańców i turystów, **16** - zostało załatwionych we własnym zakresie.

Problemy, które głównie stanowiły podstawy interwencji to m.in.:

- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie, obiektach użyteczności publicznej (zakładzie fryzjerskim, fryzjersko-kosmetycznym oraz związanym z poprawą kondycji fizycznej),
- niewłaściwej jakości wody do spożycia przez ludzi w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie,
- niewłaściwej gospodarki odpadami komunalnymi w budynkach mieszkalnych,
- uciążliwości zapachowej w budynkach mieszkalnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Iławie rozpatrując każdy wniosek o interwencję zwraca szczególną uwagę na możliwe wystąpienie zagrożenia życia i/lub zdrowia ludzi. Wnoszone interwencje w części okazywały się zasadne, oraz takie w których zagrożenie było znikome.

WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY

Sekcja Higieny Pracy rozpoznaje, ocenia i kontroluje zagrożenia zdrowotne w środowisku pracy. Kontroluje przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących substancji i mieszanin chemicznych, czynników rakotwórczych i czynników biologicznych w środowisku pracy, produktów biobójczych, detergentów, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, środków zastępczych oraz produktów kosmetycznych.

W **2022** roku ewidencją objętych zostało **683** zakładów pracy i podmiotów zajmujących się obrotem chemikaliami i produktami kosmetycznymi (w 2021 r. – 640 zakłady), w których zatrudnionych było **18 568** osób (odpowiednio w 2021 r. – 18 112 osób).

Największą liczbę zatrudnionych, objętych ewidencją odnotowano w działalności ujętej w:

- PKD 31** – produkcja mebli – **5 424** zatrudnionych;
- PKD 10** – przetwórstwo przemysłowe (produkcja artykułów spożywczych) – **1 987** zatrudnionych;
- PKD 16** – produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli – **1 677** zatrudnionych;
- PKD 84** – administracja publiczna: porządek i bezpieczeństwo, ochrona przeciwpożarowa – **786** zatrudnionych;
- PKD 49** – transport lądowy oraz transport rurociągowy – **647** zatrudnionych;
- PKD 47** – handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi – **607** zatrudnionych;
- PKD 41** – roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków – **547** zatrudnionych;
- PKD 86** – opieka zdrowotna – **449** zatrudnionych;
- PKD 45** – handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych – **431** zatrudnionych;
- PKD 20** – produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych – **391** zatrudnionych;
- PKD 14** – produkcja odzieży – **370** zatrudnionych;
- PKD 46** – handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi – **353** zatrudnionych;
- PKD 25** – produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń – **349** zatrudnionych;
- PKD 38** – działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, odzysk surowców – **342** zatrudnionych;
- PKD 28** – produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana – **323** zatrudnionych;
- PKD 22** – produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – **305** zatrudnionych;
- PKD 17** – produkcja papieru i wyrobów z papieru – **284** zatrudnionych;
- PKD 13** – produkcja wyrobów tekstylnych – **273** zatrudnionych;

PKD 23 – produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – **234** zatrudnionych;

PKD 01 – uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo – **232** zatrudnionych;

PKD 81 – działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni – **226** zatrudnionych;

PKD 52 – magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport – **224** zatrudnionych;

PKD 02 – leśnictwo i pozyskiwanie drewna – **208** zatrudnionych;

PKD 78 – działalność związana z zatrudnieniem – **202** zatrudnionych,

PKD 85 – edukacja – **190** zatrudnionych;

PKD 87 – pomoc społeczna z zakwaterowaniem – **165** zatrudnionych;

PKD 33 – naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń – **157** zatrudnionych;

PKD 29 – produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli – **132** zatrudnionych;

PKD 37 – odprowadzanie i oczyszczanie ścieków – **118** zatrudnionych;

PKD 36 – pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody – **105** zatrudnionych;

PKD 88 – pomoc społeczna bez zakwaterowania – **104** zatrudnionych;

PKD 42 – roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej – **102** zatrudnionych;

PKD 35 – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – **96** zatrudnionych;

PKD 43 – roboty budowlane specjalistyczne – **82** zatrudnionych;

PKD 18 – poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji – **66** zatrudnionych;

PKD 96 – pozostała indywidualna działalność usługowa: pranie i czyszczenie wyrobów włókienniczych i futrzarskich, pogrzeby i działalność pokrewna – **54** zatrudnionych;

Pozostałe **PKD (03, 08, 15, 26, 30, 32, 53, 55, 56, 68, 71, 74, 75, 77, 80, 82, 91, 93)** – **326** zatrudnionych.

Większość zewidencjonowanych podmiotów gospodarczych (**404**) stanowiły zakłady zatrudniające **do 9 pracowników – 59 %** podmiotów objętych ewidencją PPIS w Iławie. Kolejną grupę podmiotów stanowiły zakłady zatrudniające **od 10 do 49 pracowników (194) – 28,5 %**, następnie od 50 do 250 pracowników (**73**) – **10,5 %**, najmniejszą grupę stanowiły podmioty zatrudniające **powyżej 250 pracowników (12) – 2 %** podmiotów objętych ewidencją PPIS w Iławie.

W **2022 r.**, w zakresie przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy, stosowania i wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych oraz przestrzegania przepisów o produktach kosmetycznych przeprowadzono **138** kontroli (stanowi to – **20,2 %** zewidencjonowanych podmiotów; zatrudniających łącznie **4747** pracowników), w tym:

- zgodnie z harmonogramem nadzoru nad obiektami - **72** kontrole,
- kontroli sprawdzających wykonanie nałożonych na stronę obowiązków i kontroli interwencyjnych, doraźnych - **66**.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podczas czynności kontrolnych, wydano **82** decyzje administracyjne zawierające 539 nakazów/obowiązków. Ponadto w 2022 r., PPIS w Iławie wydał **2** postanowienia o nałożeniu grzywny, w tym **1** wyegzekwowano.

Najczęściej stwierdzone uchybienia dotyczyły:

- braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- braku lub nieprawidłowo sporządzonej oceny ryzyka zawodowego,

- złego stanu technicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych lub ich braku,
- braku kart charakterystyki i wykazu substancji i mieszanin chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie,
- braku rejestru prac i pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- nieposiadania pozwolenia na obrót lub nieprawidłowo oznakowanych produktów biobójczych,
- braku rejestrów i kart z badań i pomiarów czynników szkodliwych,
- braku sporządzonego/aktualnego rejestrów pracowników i prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 zagrożenia,
- braku aktualnych badań lekarskich.

Czynniki rakotwórcze

W **2022 r.**, liczba osób narażonych lub pozostających w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym wyniosła **4 448**.

Tabela: zakłady, w których występują czynniki rakotwórcze według działów PKD.

Struktura zakładów wg Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)		Liczba zakładów	Liczba pracowników narażonych na czynnik rakotwórczy ¹	Liczba pracowników pozostających w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym ²	Czynnik rakotwórczy ³
01	Chów i hodowla drobiu	1	26	0	formaldehyd
02	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	10	78	0	pyły drewna
		1	17	0	pyły drewna, benzyna
10	Przetwórstwo mleka i wyrób serów	2	9	0	fenoloftaleina
16	Produkcja wyrobów z drewna	1	3	1	pyły drewna, spaliny Diesla
		52	1 114	0	pyły drewna
20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1	62	9	siarczan miedzi pięciowodny, pyły drewna, fenolaftaleina, formalina, krzemionka krystaliczna
22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1	0	2	benzyna, krzemionka krystaliczna
		1	0	1	krzemionka krystaliczna
23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	4	21	3	krzemionka krystaliczna
25	Produkcja metalowych wyrobów	1	2	0	benzyna

	gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	1	14	0	krzemionka krystaliczna, pyły drewna
		1	7	6	krzemionka krystaliczna, olej napędowy
		1	0	44	krzemionka krystaliczna
28	Produkcja maszyn i urządzeń	1	0	3	spaliny Diesla
29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	1	0	9	tlenek chromu
31	Produkcja mebli	43	2 780	0	pyły drewna
		2	0	23	spaliny Diesla
		1	101	0	pyły drewna, krzemionka krystaliczna
33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1	0	6	krzemionka krystaliczna
		1	3	0	olej napędowy
35	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	13	0	krzemionka krystaliczna
37	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1	1	0	dichromian VI potasu, dichlorek kobaltu
		1	4	0	azbest
38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	1	2	0	azbest
41	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2	1	1	krzemionka krystaliczna
42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	1	0	9	benzo(a)piren
45	Naprawa pojazdów samochodowych	1	1	2	olej napędowy, spaliny diesla
78	Działalność związana z zatrudnieniem	1	37	0	pyły drewna
81	Utrzymanie porządku w budynkach	1	13	0	pyły drewna
86	Opieka zdrowotna	1	20	0	formaldehyd, promieniowanie jonizujące
Ogółem		140	4 329	119	

¹Narażenie – jeżeli stężenie czynnika rakotwórczego lub mutagennego na stanowisku pracy jest powyżej 0,1 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia, to na takim stanowisku pracy występuje narażenie inhalacyjne na czynnik rakotwórczy lub mutagenny

²Praca w kontakcie – rozumie się prace, przy których występuje możliwość narażenia inhalacyjnego i/lub bezpośredniego działania czynnika chemicznego na skórę, bez względu na stężenie czynnika chemicznego w powietrzu i stosowane środki ochrony indywidualnej lub ochrony zbiorowe. Dotyczy to również procesów technologicznych hermetyzowanych.

³Czynnik rakotwórczy – zaliczane są substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy wg. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 2235).

Powyższe dane wskazują, że w powiecie iławskim jest najwięcej zakładów, w których

pracownicy wykonują prace związane z narażeniem na **pył drewna** w **106** zakładach (co stanowi **15,6 %** ogólnej liczby zakładów). Do grupy tej zaliczane są zakłady, których proces technologiczny przewiduje pozyskiwanie, przerób drewna oraz prace związane z wykorzystaniem różnych jego form (np.: płyt drewnopochodnych, sklejek, płyt pilśniowych).

Następną grupę stanowią zakłady, w których pracownicy ekspozowani są na **krzemionkę krystaliczną** w **11** zakładach (co stanowi 1,6 % ogólnej liczby zakładów).

Kolejno ekspozycja na czynniki rakotwórcze przedstawia się następująco:

- spaliny emitowane z silników Diesla – 3 zakłady,
- fenoloftaleina – 2 zakłady,
- azbest – 2 zakłady,
- formaldehyd – 1 zakład
- benzyna – 1 zakład,
- oleje mineralne użyte wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika – narażenie przez skórę – 1 zakład,
- związki chromu – 1 zakład,
- benzo(apiren) – przedstawiciel wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych WWA – 1 zakład,
- pyły drewna i krzemionka krystaliczna – 2 zakłady,
- pyły drewna i benzyna – 1 zakład,
- pyły drewna i spaliny Diesla – 1 zakład,
- siarczan miedzi pięciowodny, pyły drewna, fenoloftaleinę, formaldehyd, krzemionkę krystaliczną – 1 zakład,
- benzyna oraz krzemionka krystaliczna – 1 zakład,
- pyły drewna i formaldehyd – 1 zakład,
- krzemionka krystaliczna i olej mineralny – 1 zakład,
- dichromian (VI) potasu i dichlorek kobaltu – 1 zakład,
- olej mineralny i spaliny diesla – 1 zakład,
- formaldehyd i promieniowanie jonizujące – 1 zakład.

Podejmując działania zmierzające do ochrony pracowników przed narażeniem na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagenym w środowisku pracy, PPIS nadal obejmie szczególnym nadzorem pracowników ekspozowanych na szkodliwy pył azbestu.

Wykonawca prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest z miejsca, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, a także z terenu prac - obowiązany jest do zgłoszenia zamiaru przeprowadzania tych prac m.in. właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Iławie po uzyskaniu takiego zgłoszenia podejmuje działania zmierzające do przeprowadzenia kontroli w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

W 2022 r. przeprowadzono **1** kontrolę w zakresie bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest.

Przyjęty przez Radę Ministrów w maju 2002 r. „Program usuwania azbestu i wyrobów

zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”, przewiduje oczyszczenie kraju z azbestu do 2032 roku. W związku z powyższym przewiduje się, że w 2023 roku i latach następnych zwiększy się ilość prac polegających na demontażu płyt azbestowo-cementowych.

Czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące w środowisku pracy

Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia stwierdzono w 44 zewidencjonowanych zakładach pracy.

Przekroczenia NDN/S odnotowano głównie w branży: produkcji mebli (PKD 31) – 7 zakładów, produkcji artykułów spożywczych (PKD 10) – 6 zakładów, produkcji wyrobów z drewna z wyłączeniem mebli (PKD 16) – 5 zakładów, w budownictwie (PKD 41) – 5 zakładów, zbierania odpadów (PKD 38) – 4 zakłady, w leśnictwie przy pozyskiwaniu drewna (PKD 02) – 4 zakłady produkcji konstrukcji metalowych (PKD 45) – 3 zakłady, konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli (PKD 25) – 2 zakłady, chów i hodowla drobiu (PKD 01) – 1 zakład, produkcji wyrobów tekstylnych (PKD 13) – 1 zakład, produkcji mydła i detergentów, środków myjących i czyszczących (PKD 20) – 1 zakład, wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (PKD 35) – 1 zakład, poboru, uzdatniania i dostarczania wody (PKD 36) – 1 zakład, robót związanych z budową dróg i autostrad (PKD 42) – 1 zakład, wykonywania instalacji wodno-kanalizacyjnych, cieplnych, gazowych i klimatyzacyjnych (PKD 43) – 1 zakład, utrzymania porządku w budynkach (PKD 81) – 1 zakład.

Ogółem w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń i stężeń (NDN/S) czynników szkodliwych dla zdrowia w **2022 r.** zatrudnionych było **1078** osób.

W nadzorowanych zakładach najczęściej stwierdzano narażenie na: ponadnormatywny hałas – **894** pracowników, ponadnormatywne przekroczenia pyłowych zanieczyszczeń powietrza – **368** pracowników, ponadnormatywne przekroczenia drgań mechanicznych – **45** pracowników, chemicznych zanieczyszczeń powietrza (mangan i jego związki) – **88** pracowników.

W stosunku do roku poprzedniego liczba osób pracujących w przekroczeniach najwyższych dopuszczalnych natężeń i stężeń (NDN/S) zmniejszyła się o 13 osób. Prowadzone przez PPIS w Łławie działania polegały na nadzorze i monitorowaniu poziomu NDN/S w zakładach pracy, w których występują przekroczenia ww. czynników, aby osiągnięte były ich normy lub najniższy możliwy poziom. W przypadku wystąpienia nowych przekroczeń działania administracyjne ukierunkowane były przede wszystkim na wyegzekwowanie od pracodawców wdrożenia w życie programów działań organizacyjno-technicznych zmierzających do obniżenia nadmiernego poziomu hałasu oraz drgań mechanicznych. Największy odsetek uchybień w skontrolowanych zakładach w zakresie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia stanowił brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych – 23% oraz brak rejestrów i kart z przeprowadzonych badań i pomiarów czynników szkodliwych – 7,5 %.

Chemikalia, produkty biobójcze, prekursorzy narkotyków kat. 2 i 3 i detergenty

W **2022 r.**, w oparciu o obowiązujące przepisy Sekcja Higieny Pracy kontynuowała nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi, prekursorami narkotykowymi kategorii 2 i 3, produktami biobójczymi i detergentami.

W ramach nadzoru nad chemikaliami przeprowadzono **61** kontroli sanitarnych, w tym **58** kontroli u

stosujących substancje i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami) oraz **3** kontrole u dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych.

Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, Rozporządzenia REACH 1907/2006 i Rozporządzenia nr 1272/2008 zwanego rozporządzeniem CLP.

Podczas **18** kontroli stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, dotyczące głównie braku wykazu i kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano **7** decyzji administracyjnych w tym zakresie.

W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi przeprowadzono **41** kontroli sanitarnych, w tym **26** kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz **15** kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych.

Podczas **11** kontroli stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie produktów biobójczych, które dotyczyły głównie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych bez stosownego pozwolenia. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano **11** decyzji administracyjnych.

Na terenie działania PPIS w Iławie w 2022 roku funkcjonował **1** obiekt wprowadzający do obrotu prekursory kategorii 2 oraz **2** obiekty wprowadzające do obrotu prekursory narkotyków kategorii 3, a także **15** podmiotów stosujących prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3. W **1** obiekcie przeprowadzono działania kontrolne w zakresie prekursorów narkotykowych. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Porównując rok 2022 z rokiem 2021 można stwierdzić, iż zarówno warunki środowiska pracy jak i warunki higieniczno-sanitarne ulegają systematycznej poprawie. Dzięki sprawowanemu nadzorowi przez PPIS w Iławie, pracodawcy przeprowadzają remonty pomieszczeń, modernizują je, względnie budują nowe. Eliminują lub ograniczają stosowanie niebezpiecznych substancji/mieszanin chemicznych, dokonują szczegółowej analizy narażenia pracowników na czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy poprzez monitorowanie poziomu czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy oraz sporządzanie oceny ryzyka zawodowego z uwzględnieniem zagrożeń zidentyfikowanych na stanowisku pracy i zapoznają pracowników z tym ryzykiem.

Produkty kosmetyczne

Produkt kosmetyczny to każda substancja lub mieszanina przeznaczona do kontaktu z zewnętrznymi częściami ciała ludzkiego (naskórką, owłosieniem, paznokciami, wargami oraz zewnętrznymi narządami płciowymi) lub z zębami oraz błonami śluzowymi jamy ustnej, której wyłącznym lub głównym celem jest utrzymywanie ich w czystości, perfumowanie, zmiana ich wyglądu, ochrona, utrzymywanie w dobrej kondycji lub korygowanie zapachu ciała.

W zakresie produktów kosmetycznych w **2022** roku, PPIS w Iławie prowadził kontrole na zgodność z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1223/2009, dotyczące produktów kosmetycznych oraz ustawy z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych, w szczególności kontrole dokumentacji produktów kosmetycznych w aspekcie oceny bezpieczeństwa oraz warunków ich wytwarzania i wprowadzenia zasad dobrej praktyki produkcji.

Ewidencją objęto **4** zakłady wytwarzające/konfekcjonujące produkty kosmetyczne, **45** obiektów obrotu produktami kosmetycznymi – w tym **42** sklepy i **3** hurtownie.

W 2022 r. przeprowadzono **1** kontrolę w zakładzie wytwarzającym/konfekcjonującym produkty kosmetyczne oraz **10** kontroli doraźnych i interwencyjnych w obiektach obrotu produktami

kosmetycznymi. Podczas **1** kontroli stwierdzono naruszenie przepisów dotyczące wprowadzania do obrotu produktu kosmetycznego zawierającego w składzie substancję zabronioną do stosowania w produktach kosmetycznych, co skutkowało wydaniem decyzji nakazującej natychmiastowe wycofanie z obrotu produktu kosmetycznego.

Środki zastępcze

W **2022 r.**, PPIS w Iławie nie stwierdził wprowadzania do obrotu produktów, które były środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi.

W **2022 r.**, do PPIS w Iławie wpłynęły 4 zgłoszenia o przebywaniu w Powiatowym Szpitalu w Iławie osób z powodu zatrucia:

- z 24.01.2022 r. – M 28 lat – amfetamina,
- z 24.01.2022 r. – M 20 lat – amfetamina, THC,
- z 24.01.2022 r. – M 28 lat – amfetamina, THC, Catha edulis,
- z 27.04.2022 r. – M 28 lat – kokaina, morfina.

Przeprowadzono **3** kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Kontrole podjęto w związku z otrzymaną informacją, że wprowadzane do obrotu produkty na bazie konopi w postaci liquidów, suszu, jointów i blantów zgodnie z deklaracją na opakowaniu mogą zawierać w swoim składzie substancję HHC-O będącą substancją kontrolowaną na mocy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych i sklasyfikowaną w grupie I-P. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców, szczególnie młodych ludzi, którzy po nie sięgają, dlatego PPIS w Iławie w 2023 r., będzie podejmował działania nadzorcze w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych w miejscach, gdzie zachodzi uzasadnione podejrzenie ich wytwarzania bądź wprowadzania do obrotu.

Ponadto, w celu ograniczania zagrożeń, jakie powodują środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, w tym podejmowania działań w zakresie wczesnego ostrzegania, na bieżąco prowadzony jest rejestr zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi.

Choroby zawodowe

Realizując zadania, dotyczące nadzoru nad zdrowotnymi warunkami środowiska pracy oraz sposobu wykonywania pracy, prowadzone są postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych. W toku postępowania, właściwy inspektor sanitarny wydaje decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej bądź o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W 2022 r., do PPIS w Iławie wpłynęło **8** zgłoszeń o podejrzeniu chorób zawodowych (w 2021 r. – 0 podejrzeń). Przeprowadzono **9** postępowań w sprawie chorób zawodowych:

- 1 dotyczące pylicy płuc – pylicy krzemowej,
- 2 dotyczące przewlekłej choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat,
- 1 dotyczące choroby skóry – alergicznych kontaktowe zapalenie skóry,
- 1 dotyczące przewlekłej choroby obwodowego układu nerwowego wywołanej sposobem wykonywania pracy – zespołu cieśni w obrębie nadgarstka,

- 1 dotyczące zespołu wibracyjnego,
- 3 dotyczące choroby zakaźnej lub pasożytniczej albo jej następstw - boreliozy.

Interwencje

W 2022 r., do Sekcji Higieny Pracy nie wpłynęły pisma z prośbą o interwencję od mieszkańców powiatu iławskiego.

STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Bezpieczeństwo żywności to podstawowy priorytet i oczekiwania konsumentów w stosunku do nabywanej i spożywanej żywności. Bezpieczna dla zdrowia i życia żywność musi odpowiadać warunkom zdrowotnym (w jakich jest ona przetwarzana, produkowana, magazynowana i sprzedawana), określonych w obowiązujących przepisach prawnych.

Za jakość zdrowotną żywności odpowiada przedsiębiorca, który ją produkuje, magazynuje i wprowadza do obrotu.

W 2022 r., mając na względzie bezpieczeństwo zdrowotne żywności, na terenie naszego powiatu, PPIS w Iławie prowadził urzędowe kontrole w miejscach produkcji, obrotu oraz w zakładach żywienia zbiorowego dokonując oceny jakości żywności, jak również prowadził działania w ramach sieci systemu wczesnego ostrzegania RASFF, który pozwala na szybkie uruchomienie mechanizmów reagowania, w sytuacjach stwierdzenia potencjalnego zagrożenia dla zdrowia lub życia konsumentów.

Kontrole warunków higieniczno-sanitarnych produkcji, obrotu, magazynowania i transportu środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przeprowadzono wykorzystując przepisy ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2022 r., poz. 2132), stosowne rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady oraz wytyczne i polecenia Głównego Inspektora Sanitarnego i Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Realizując swoje zadania nadzorem objęto **1137 obiektów**, w których przeprowadzono **647 kontroli** (w tym: **263** kompleksowe, **211** interwencyjnych/tematycznych i **173** sprawdzające).

Podczas kontroli kompleksowych, oceny stanu sanitarnego zakładów dokonywano na podstawie obowiązujących jednolitych druków, tj. „arkuszy oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością”.

Kontrole obejmowały zagadnienia dotyczące stanu techniczno-sanitarnego, higieny produkcji, dystrybucji i sprzedaży, zarządzania zakładem, kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania bezpieczeństwem żywności (prawidłowość procedur i ich realizację, w tym prowadzenie zapisów dotyczących dobrej praktyki higienicznej (GHP) i dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), wdrażania zasad systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP) oraz profilu działalności, zgodnie z kategoryzacją zakładu.

W 2022 r. skierowano **1** wniosek o ukaranie do Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego na podstawie art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych **170** próbek, zakwestionowano **5**.

W 2022 roku wydano **297 decyzji merytorycznych**, w tym:

- **202 decyzje administracyjne** na podstawie protokołów o naruszeniu przepisów sanitarnych, w stosunku do podmiotów naruszających obowiązujące przepisy, w celu wyegzekwowania

- poprawy stanu sanitarno-higienicznego i usunięcia nieprawidłowości;
- **17 decyzji o wykreśleniu zakładu z rejestru** zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- **19 decyzji innych** (decyzje zatwierdzające dodatkową działalność w już działającym zakładzie/obiekcie, decyzje wydawane w celu uzyskania przez stronę koncesji na alkohol, decyzje wygaszające postępowanie administracyjne);
- **59 decyzji zatwierdzających** obiekty do prowadzenia działalności w określonym zakresie; decyzje wydane na wnioski stron o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Sprawców wykroczeń przeciwko zdrowiu ukarano **79 mandatami karnymi** na kwotę **16 400 zł**.

W ramach nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi żywienia w obiektach ruchomych działających w trakcie okazjonalnych imprez w roku sprawozdawczym przeprowadzono 10 kontroli tematycznych.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w obiektach skontrolowanych w 2022 r.

- produkcji żywności:
niewłaściwy stan techniczny w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych (uszkodzone ściany);
- obrotu żywnością:
brak zapisów ze stosowania GHP, brak dokumentacji z przeszkolenia pracowników z podstawowych zasad higieny przy pracy w kontakcie z żywnością, brak środka dezynfekcyjnego do powierzchni kontaktujących się z żywnością, niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń i wyposażenia, brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych, niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń
- żywienia zbiorowego otwartego: brak dokumentacji GHP/GMP i HACCP, brak dokumentacji z przeszkolenia pracowników z podstawowych zasad higieny przy pracy w kontakcie z żywnością, brak aktualnych orzeczeń lekarskich pracowników dla celów sanitarno-epidemiologicznych, niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń (zniszczone ściany, sufity), urządzeń i sprzętu (skorodowane powierzchnie lodówek, zniszczone łyżki, łopatkki, miski, deski), niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń, wyposażenia, wykorzystywanie środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/ daty minimalnej trwałości, brak wykazu składników alergennych na produkowane dania, brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych.
- żywienia zbiorowego zamkniętego:
brak dokumentacji GHP/GMP i HACCP, brak dokumentacji z przeszkolenia pracowników z podstawowych zasad higieny przy pracy w kontakcie z żywnością, brak aktualnych orzeczeń lekarskich pracowników dla celów sanitarno-epidemiologicznych, niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń (zniszczone ściany, sufity), urządzeń (skorodowane powierzchnie lodówek, zniszczone drewniane łyżki, łopatkki, miski, deski), niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń, wyposażenia, wykorzystywanie środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/ daty minimalnej trwałości, brak wykazu składników alergennych na produkowane dania, brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Kontrole przeprowadzono w ramach: urzędowej kontroli żywności i badań monitoringowych zanieczyszczeń żywności, materiałów i wyrobów kontaktujących się z żywnością.

W 2022 r. poddano badaniom laboratoryjnym **170 próbek** (167 próbek żywności, 3 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością); **5 próbek żywności** zostało **zakwestionowanych**.

Powód kwestionowania:

— stwierdzenie zanieczyszczeń mikrobiologicznych w 5 próbkach lodów z automatu pobranych do badań laboratoryjnych wg „Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2022r.”.

Bezpieczeństwo żywności i pasz jest jednym z najważniejszych celów polityki ochrony zdrowia konsumentów. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa w tym zakresie ma kluczowe znaczenie nie tylko dla ochrony zdrowia publicznego, ale także dla zachowania zaufania konsumenta do żywności.

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF

Ważnym elementem polityki ochrony zdrowia ludności jest System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach - RASFF, w ramach, którego PPIS w Iławie podejmuje działania zgodnie z kompetencjami.

Zasada działania Systemu RASFF opiera się na zbieraniu i szybkim przekazywaniu informacji o żywności, materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia konsumentów. W ramach Systemu dokonywana jest ocena stopnia zagrożenia dla zdrowia konsumentów, w wyniku pojawienia się na rynku środków spożywczych lub materiałów do kontaktu z żywnością szkodliwych dla zdrowia, a także niebezpiecznych z punktu widzenia ochrony środowiska. System przewiduje także informowanie o podjętych w trybie pilnym środkach zaradczych.

W 2022 r., na terenie powiatu iławskiego w ramach funkcjonowania systemu RASFF podejmowano działania w stosunku do **38 powiadomień** otrzymanych z Wojewódzkiego Punktu Kontaktowego oraz od innych organów m.in. PPIS spoza powiatu iławskiego, PLW.

W związku z tymi powiadomieniami:

- przeprowadzono **29 kontroli** w **29 obiektach**;
- uzyskano telefonicznie lub faxem / e-mailem **73 informacje**.

W roku sprawozdawczym nie przekazywano powiadomień własnych do Wojewódzkiego Punktu Kontaktowego Systemu RASFF WSSE w Olsztynie.

Ponadto, w 2022 r., powiadomienia w ramach System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF dotyczyły głównie:

żywności, w tym:

1. zanieczyszczeń mikrobiologicznych w produktach marki Kinder – stwierdzenie pałeczek *Salmonella* ;
2. zanieczyszczeń mikrobiologicznych w wyrobach wędliniarskich – stwierdzenie *Listeria monocytogenes*;
3. zanieczyszczeń mikrobiologicznych w ekologicznej sproszkowanej trawie z jęczmienia – stwierdzenie obecności *Bacillus cereus*;

4. zanieczyszczeń mikrobiologicznych w mięsie drobiowym – stwierdzenie Salmonelli Enteritidis;
5. zanieczyszczeń mikrobiologicznych w mięsie drobiowym – stwierdzenie Salmonelli spp.;
6. zanieczyszczeń fizycznych w serze pleśniowym z mleka koziego – stwierdzenie zanieczyszczenia surowca wykorzystywanego do produkcji fragmentami szkła;
7. zanieczyszczeń fizycznych w wyrobach cukierniczych – stwierdzenie obecności metalowych ciał obcych;
8. zanieczyszczeń chemicznych w pieczywie chrupkim – stwierdzenie akryloamidu;
9. zanieczyszczeń chemicznych w suplementach diety – stwierdzenie obecności składnika 1,3 Dimetylamylam (DMAA);
10. zanieczyszczeń chemicznych w rzodkiewce – stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – chlorpiryfosu;
11. zanieczyszczeń chemicznych w marchwi – stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – linuronu;
12. zanieczyszczeń fizycznych w herbatkach owocowych po 8 miesiącu – stwierdzenie obecności ciała obcego;
13. zanieczyszczeń chemicznych w lodach – stwierdzenie 2-chloroetanolu w ekstrakcie waniliowym wykorzystywanym do produkcji lodów;
14. zanieczyszczeń chemicznych w wyrobach ciastkarskich, herbatkach – stwierdzenie tlenku etylenu (ETO)
15. zanieczyszczeń fizycznych w fasoli - stwierdzenie obecności kamieni, znacznego zabrudzenia oraz śladów zapleśnienia ziaren;
16. zanieczyszczeń chemicznych w kapuście pekińskiej – stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu acetamiprydu;
17. zanieczyszczeń chemicznych w rodzynkach – stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A;
18. zanieczyszczeń chemicznych w marchewce mini – stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu kadmu ;

materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, w tym:

- 1) stwierdzenie przekroczenia migracji ołowiu w talerzach ceramicznych;
- 2) stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu migracji 4,4 diaminodifenylometanu (4,4' MDA), aniliny, sumy migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych w wyrobie pn. Szczepce uniwersalne;
- 3) migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych (PPA) wykonanego z tworzywa sztucznego przeznaczonego do kontaktu z żywnością – Łyżka szumówka;
- 4) stwierdzenie przekroczenia migracji ołowiu i kadmu w zestawie szklanek świątecznych;

Interwencje

W 2022 r., do Sekcji Higieny Żywności wpłynęło 17 wniosków od konsumentów z prośbą o interwencję.

Wnioski o interwencję wniesione przez konsumentów w sprawie:

- niewłaściwej jakości środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością: 10, które dotyczyły m.in. zanieczyszczenia żywności szkodnikami, kawałkami plastiku, wprowadzania do obrotu żywności przeterminowanej, zawartości monakoliny ze sfermentowanego czerwonego ryżu w ilości 3 mg i więcej w zalecanej porcji do spożycia

suplementów diety,

- stanu higieniczno-sanitarnego zakładów: **7**, które dotyczyły m.in. zaniedbań higieniczno-sanitarnych w pomieszczeniach zakładów oraz w ich otoczeniu, braku zabezpieczenia przed dostępem szkodników, zatrudniania osób bez wymaganych orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Tabela: zestawienie złożonych w 2022 r. wniosków o przeprowadzenie interwencji

Liczba otrzymanych wniosków o interwencję ogółem	liczba przeprowadzonych kontroli	Wnioski potwierdzone	w tym	Wnioski nie potwierdzone	w tym
			anonimowych		anonimowych
10	30	2	0	8	3
7	6	3	1	4	1

Podjęmowane działania kontrolno-represyjne w latach 2020 - 2022

Na podstawie analizy ilości i kwoty nałożonych mandatów karnych (2020 r. – 53/ 12 100 zł; 2021r. – 72/ 16 300 zł; 2022 r.- 79/ 16 400 zł,) przy równoczesnym uwzględnieniu liczby przeprowadzonych kontroli i rekontroli (2020 r. – 515; 2021 r. – 550; 2022 r. – 647), należy wywnioskować, że w skontrolowanych zakładach częściej niż w 2020 r. stwierdzano nieprawidłowości higieniczno-sanitarne, czego skutkiem było nałożenie mandatów karnych natomiast tylko nieznacznie więcej nałożono mandatów karnych w porównaniu z rokiem 2021 (w 2020 r. 10 % przeprowadzonych kontroli skutkowało nałożeniem mandatu karnego, w 2021 r. takich przypadków było 13%, zaś w 2022 r. - 12%).

Stwierdzane podczas kontroli uchybienia sanitarne wynikały, tak jak dotychczas miało to miejsce, najczęściej z braku kontroli wewnętrznej, która niewątpliwie powinna stanowić istotny element w zakładach żywnościowo-żywnościowych, szczególnie małych.

WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży realizuje zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu technicznego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz placówkach wypoczynku, a także higieny procesów nauczania. Przedmiotem czynności kontrolnych prowadzonych w zakładach nauczania i wychowania jest m.in.:

- egzekwowanie bieżącej czystości i warunków do utrzymania higieny,
- nadzorowanie stanu technicznego sal zajęć, sal gimnastycznych wraz z ich zapleczem, terenów i urządzeń kultury fizycznej,
- nadzorowanie realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w pracowniach i laboratoriach oraz w warsztatach szkolnych,
- analizowanie tygodniowych rozkładów zajęć,
- ocenianie dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii.

W **2022 r.** ewidencją objętych zostało **91 zakładów nauczania i wychowania**, w tym:

- 5 żłobków,
- 2 kluby dziecięce,
- 26 przedszkoli,
- 33 szkoły podstawowe,
- 10 zespołów szkół (żłobek, oddział przedszkolny, szkoła podstawowa, liceum ogólnokształcące, szkoły branżowe I i II stopnia, technika, warsztaty szkolne, internaty),
- 2 placówki pracy pozaszkolnej,
- 1 szkołę wyższą,
- 1 placówkę rekreacyjną,
- 1 szkołę policealną,
- 1 międzyszkolny ośrodek sportowy,
- 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy,
- 1 placówkę opiekuńczo-wychowawczą,
- 3 placówki kształcenia ustawicznego,
- 1 pozaszkolna placówkę specjalistyczną,
- 1 placówkę wsparcia dziennego,
- 1 bibliotekę pedagogiczną,
- 1 ośrodek szkoleniowo-badawczy.

W **2022 r.** przeprowadzono **37 kontroli sanitarnych placówek stałych** i **51 kontroli placówek wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży**. Celem poprawy stanu sanitarnego i technicznego nadzorowanych placówek wydano **5** decyzji administracyjnych, która dotyczyły m.in. zapewnienia właściwego stanu sanitarnego ścian i podłóg w pokojach mieszkalnych, szatniach i sali

gimnastycznej, a także zapewnienia oświetlenia elektrycznego, które będzie spełniać wymagania określone w PN na stanowiskach pracy uczniów oraz na szkolnych tablicach. Wystawiono **1** mandat karny na kwotę **150,00 zł**.

Stanowisko pracy ucznia

W ramach sprawowanego nadzoru dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii w **3** przedszkolach. Łącznie oceniono 381 stanowisk w 21 oddziałach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych

W **2022** r. w ramach nadzoru bieżącego oceniano tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny. Ocenę rozkładu zajęć lekcyjnych z punktu widzenia wymogów higieny procesów nauczania przeprowadzono w **17** placówkach oświatowo-wychowawczych. Łącznie oceniono rozkłady zajęć lekcyjnych w 224 oddziałach. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena obciążenia ucznia ciężarem tornistra szkolnego

W ramach sprawowanego nadzoru w dwóch szkołach podstawowych przeprowadzono higieniczną ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych. Łącznie badaniem zostało objętych **573** uczniów w **36** oddziałach. Nieprawidłowy stosunek ciężaru plecaka do masy osoby go noszącej stwierdzono u **103** uczniów (waga tornistra przekraczała 15% masy ciała ucznia), co stanowiło 17,97%. Najcięższy plecak ważył 9,30 kg i należał do ucznia klasy VIII.

Profilaktyczna opieka zdrowotna

Program profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania ma na celu zapewnienie uczniom dostępności do opieki i poprawy jej jakości. Zgodnie z ustawą o systemie oświaty szkoła powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Na terenie powiatu iławskiego wszystkie szkoły zapewniły opiekę medyczną.

Dożywianie w placówkach oświatowo-wychowawczych

Najpowszechniejszą formą dożywiania praktykowaną przez placówki oświatowo-wychowawcze było podawanie dzieciom pełnych obiadów lub posiłków jednodaniowych. Skorzystało z tego **2041** uczniów, z czego **401** uczniów (**19,6%**) było dofinansowanych z opieki społecznej.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

Na terenie powiatu iławskiego w **2022** roku zorganizowano **9** placówek wypoczynku zimowego i **66** placówek wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży.

Z wypoczynku skorzystało **1814** uczestników w wieku od 5 do 18 lat. Łącznie przeprowadzono **51** kontroli sanitarnych. We wszystkich skontrolowanych placówkach bieżący stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

Interwencje

W **2022** r., do Sekcji Dzieci i Młodzieży wpłynęły **3** pisma z prośbą o podjęcie interwencji od rodziców (w dwóch przypadkach) i ucznia.

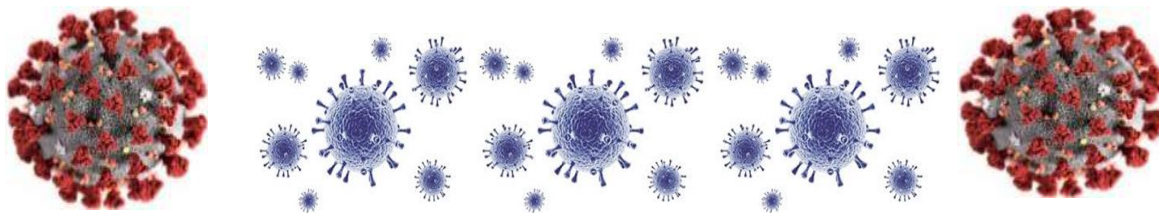
Problemy, które głównie stanowiły podstawy interwencji to m.in.:

- występowania w pokojach mieszkalnych w placówce internatu pluskiew i pogryzienia przez nie

dziecka,

- niewłaściwych warunków sanitarnych w pomieszczeniach Miejskiego Ośrodka Kultury,
- niewystarczającej ilości urządzeń higieniczno-sanitarnych w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych dla chłopców w placówce nauczania.

Interwencja w przypadku występowania w pokojach mieszkalnych w placówce internatu pluskiew potwierdziła się, pozostałe nie były zasadne.

DZIAŁALNOŚĆ PRZECIWEPIDEMICZNA

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Choroby zakaźne, pomimo masowych szczepień ochronnych, stosowania należytego reżimu sanitarnego w placówkach leczniczych, jak i ogromnego postępu medycyny nadal stanowią istotny problem społeczny, medyczny i epidemiologiczny. Dlatego też, zapobieganie i ograniczanie skutków chorób zakaźnych to jedno z ważniejszych zadań służb sanitarnych realizowane poprzez ciągłe monitorowanie sytuacji epidemiologicznej, wdrażanie postępowania przeciwepidemicznego i profilaktycznego, jak również nadzór nad realizacją szczepień ochronnych oraz działalność informacyjno-edukacyjną.

Podstawą oceny sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie iławskim w **2022** r., były dane liczbowe o zachorowaniach na choroby zakaźne pochodzące z wszystkich placówek leczniczych z terenu naszego powiatu.

Gromadzone, na potrzeby nadzoru epidemiologicznego, informacje o chorobach zakaźnych obejmują jednostki chorobowe podlegające obowiązkowi zgłaszania z mocy ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Liczbę zachorowań dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2021-2022 - wykazano w poniższej tabeli.

Tabela Liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na poszczególne choroby zakaźne

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	rok 2021	rok 2022	
1	2	3	4	5	
1	A00	Cholera ^{UE}			
2	A01.0	Dur brzuszny ^{UE}			
3	A01.1-3	Dury rzekome A, B, C ^{UE}			
4	A02.0	Salmonelloza	zatrucie pokarmowe ^{UE/PL}	19	
5	A02.1		posocznica ^{PL}		
6	A02.2-8		inne zakażenie pozajelitowe ^{PL}	1	
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozja) ^{UE}			
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą ^{PL 4)}		
9	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwtoczną (werotoksyczną) ^{UE}		
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO		
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i> ^{UE}		2
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i> ^{UE}		
13	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i> ^{PL}	11	28
14	A04.8		inne określone		1
15	A04.9		nieokreślone		
16	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁵⁾	1	1	

17	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	gronkowcowe		
18	A05.1		jadem kielbasianym (botulizm) ^{UE/PL}		
19	A05.2		wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i>		
20	A05.3-8		inne określone		
21	A05.9		nieokreślone		
22	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2 ⁶⁾			
23	A07.1	Giardioza (lamblioza) ^{UE}			2
24	A07.2	Kryptosporidioza ^{UE}			
25	A08.0	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	17	106
26	A08.1		wywołane przez norowirusy	52	26
27	A08.2-3		inne określone	14	38
28	A08.4		nieokreślone	1	
29	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁷⁾		39	58
30	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	77	151
31			w tym u dzieci do lat 2	26	45
32	A20	Dżuma ^{UE}			
33	A21	Tularemia ^{UE}			
34	A22	Wąglik ^{UE}			
35	A23	Brucelozą: nowe zachorowania ^{UE}			
36	A24.0	Nosaczna ^{PL}			
37	A27	Leptospiroza ^{UE}			
38	A28.2	Jersinioza pozajelitowa ^{PL}			
39	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO			2
40	A32	Listerioza ^{UE}			
41	A33-A35	Tężec ^{UE}	ogółem		
42	A33		noworodków		
43	A36	Błonica ^{UE}			
44	A37	Krztyśc ^{PL}			1
45	A38	Płonica (szkarlatyna) ^{PL}		3	63
46	A39	Choroba meningokokowa, inwazyjna ^{UE/PL 8)}	ogółem		1
47	A39.0; A39.8/G05.0		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu		
48	A39.1-4		posocznica		1
49	A39.5-9		inna określona i nieokreślona		
50	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna ^{PL 9)}	ogółem	3	7
51	A46		róża	3	7
52	A48.3		zespół wstrząsu toksycznego		
53	B95.0/O85		gorączka pługowa		
54	B95.0/ (...)		inna określona i nieokreślona ¹⁰⁾		
55	A48.1	Legionelloza	choroba legionistów ^{UE/PL}		1
56	A48.2		gorączka Pontiac ^{PL}		
57	A50	Kila ^{UE/PL}	wrodzona		
58	A51		wczesna		
59	A52		późna		
60	A53		inne postaci kily i kila nieokreślona		
61	A54	Rzeżączka ^{UE/PL}			
62	A55	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie ^{UE/PL}			
63	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie ^{UE/PL}			
64	A69.2	Borelioza z Lyme	ogółem ^{UE/PL}	26	34

65			neuroborelioza ^{UE}		
66	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)			
67	A75	Dur wysypkowy			
68	A78	Gorączka Q ^{UE}			
69	A77; A79	Gorączka plamista i inne riketsjozy ¹¹⁾			
70	A80.1-2,4	Poliomyelitis ^{UE/PL}	wywołane dzikim wirusem		
71	A80.0,3-8		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego		
72	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat			
73	A81.0	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) ^{PL}		
74	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD) ^{UE}		
75	A81		inne i nieokreślone		
76	A82	Wścieklizna ^{UE}			
77	Z20.3/ Z24.2;Z28	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień ¹²⁾		24	24
78	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu ^{UE}			1
79	B00.4	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe		
80	A81.1;A83; A85;B02.0		inne określone		
81	A86		nieokreślone		
82	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹³⁾		
83	A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe		
84	B00.3		opryszczkowe		
85	A87.1-9;B02.1		inne określone i nieokreślone	2	
86	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹⁴⁾		
87	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna) ^{UE}			
88	A92.0	Choroba wywołana przez wirus Chikungunya ^{UE}			
89	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu ^{UE}			
90	A92.8	Choroba wywołana przez wirus Zika ^{UE}			
91	A95	Żółta gorączka ^{UE}			
92	A96.2;A98.3-4	Wirusowe gorączki krwotoczne ^{UE}	Ebola, Marburg, Lassa ¹¹⁾		
93	A96.0-1,8-9; A98.0-2,5-8,A99		inna określona i nieokreślona ¹¹⁾		
94	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy ^{PL}			
95	B01	Ospa wietrzna		77	602
96	B03	Ospa prawdziwa ^{UE}			
97	B05	Odra ^{UE}			
98	B06	Różyczka ^{UE/PL}			
99	B08.8	Pryszczycza			
100	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A ^{UE}		
101	B16		typu B - ostre ^{UE/PL}		
102	B18.0-1		typu B - przewlekłe i BNO ^{UE/PL 15)}		2
103	B17.1		typu C - ostre – ogółem ^{UE/PL}		
104	B17.1		typu C - ostre wg definicji UE		
105	B18.2		typu C - przewlekłe i BNO ^{UE/PL 16)}		4
106	B17.0,2-9; B18.8-9;B19		inne i nieokreślone		
107	B20-B24	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności ^{UE/PL}		1	
108	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE, 17)}		1	
109	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic) ^{UE/PL}		2	2
110	B50-B54	Malaria (zimnica) ^{UE}			
111	B67	Bąblowica (echinokokoza) ^{UE}			

112	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)			
113	B75	Włośnica ^{UE}			
114	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna ^{UE, 18)}	ogółem		2
115	B95.3/G04.2; G00.1		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu		1
116	A40.3		posocznica		1
117	J13;B95.3/(...)		inna określona i nieokreślona		
118	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. <i>E. coli</i> ^{UE, 19)}			
119	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna ^{UE/PL 20)}	ogółem		
120	B96.3/G04.2; G00.0		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu		
121	A41.3		posocznica		
122	A49.2;J14; B96.3/(...)		inna określona i nieokreślona		
123	G01;G04.2; G05.0;	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56 ²¹⁾		
124	G00.2-8;G04.2		inne określone		
125	G00.9;G04.2		inne, nieokreślone	1	1
126	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone			1
127	G04.8-9	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone			
128	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi ^{UE/PL, 22)}			
129	J10-J11	Grypa ^{UE/PL}	ogółem		14
130			u dzieci w wieku 0-14 lat		13
131	P35.0	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona ^{UE}		
132	P35.8		choroba wywołana przez wirus Zika ^{UE}		
133	P35.3-9		inne określone i nieokreślone ¹¹⁾		
134	P37.1	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza ^{UE}		
135	P37.2		listerioza ^{UE}		
136	P37.3-4,8-9		inne określone i nieokreślone ¹¹⁾		
137	U04	SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej ^{UE, 23)}			
138	T60	Zatrucia pestycydami – ostre ²³⁾			
139	T61	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożywanymi jako pokarm ²³⁾	ryby, skorupiaki i inne produkty morza		
140	T62.0		grzyby		
141	T62.1-2		jagody i inne części roślin		
142	T64	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie ²³⁾	mikotoksyny		
143	-		dioksyny		
144	-		polichlorowane bifenyle		
145	-		inne określone i nieokreślone		
146	U07.1-2	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) ^{UE}		6296	5163
147		Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – przypadki możliwe ^{UE}			
148	-	Ciężkie ostre zapalenia wątroby o nieustalonej etiologii ^{UE, 24)}	prawdopodobne		
149	-		powiązane epidemiologicznie		
150	B04	Osipa małpia ^{UE}			1
Suma kontrolna				6 697	6 430

W 2022 r., zgłoszono z terenu powiatu iławskiego 6 430 przypadków zachorowań na choroby zakaźne (w 2021 r. – 6 697, w 2020 r. – 3 539), przeprowadzono 9 159 dochodzeń epidemiologicznych w przypadkach podejrzeń lub zachorowań na choroby zakaźne (w 2021 r. – 13 797, w 2020 r. – 6 715).

Dochodzenia przeprowadzane były w tych jednostkach chorobowych, w których wymagane jest:

- ustalenie źródła zakażenia,
- wykrycie czynnika etiologicznego powodującego zachorowanie,
- objęcie nadzorem epidemiologicznym lub kwarantanną osób kontaktujących się z chorym lub podejrzanym o zakażenie,
- ustalenie stanu zdrowia zwierzęcia podejrzanego o zakażenie wścieklizną, w celu podjęcia ostatecznej decyzji dotyczącej szczepienia osoby pogryzionej przez to zwierzę,
- przeprowadzenie kwalifikacji zachorowań, zgodnie z definicjami przypadków chorób zakaźnych dla potrzeb nadzoru epidemiologicznego.

Prowadzenie nadzoru nad chorobami ma na celu uzyskanie konkretnych korzyści dla zdrowia publicznego. Informacje uzyskane w wyniku nadzoru służą nie tylko czystej wiedzy epidemiologicznej, ale dają rozeznanie, co do rozmiarów konkretnych zagrożeń.

Monitoring sytuacji epidemiologicznej powiatu odbywał się na podstawie analiz i weryfikacji otrzymanych zgłoszeń lub podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne. Nadsyłane zgłoszenia podlegają rejestracji w oparciu o stworzone dla potrzeb nadzoru epidemiologicznego definicje zakażeń i chorób zakaźnych.

Choroby wieku dziecięcego

W **2022** r., nie odnotowano zachorowań na różyczkę. Odnotowano natomiast **63** zachorowania na płonicę – szkarlatynę, z których **1** zachorowanie wymagało hospitalizacji (w 2021 r. – 3, w 2020 r. – 26) oraz odnotowano **2** zachorowania na świnkę (w 2021 r. – 2, w 2020 r. – 0).

Od 2009 r. w całej Polsce, chorobą najczęściej występującą u dzieci jest ospa wietrzna. W **2022** r., w powiecie iławskim odnotowano **602** zachorowania (w 2021 r. – 77, w 2020 r. – 146). Ospa wietrzna jest chorobą, której można zapobiegać poprzez szczepienia. W Polsce szczepienia te, nadal są szczepieniami zalecanymi z wyjątkiem dzieci (do 12 roku życia) z wybranych grup zagrożonych ciężkim przebiegiem choroby i znacznym ryzykiem wystąpienia powikłań oraz dzieci do 12 roku życia z otoczenia ww. oraz dzieci uczęszczające do żłobków lub klubików dziecięcych, które nie chorowały na ospę wietrzną. Wysoka cena szczepionki ogranicza jej powszechne stosowanie.

W **2022** r., w powiecie iławskim odnotowano 1 zachorowanie na krztusiec (w 2021 r. – 0, a w 2020 r. – 0).

Korzystna jest sytuacja epidemiologiczna odry, w naszym powiecie w **2022** r., **nie** odnotowano **ani jednego przypadku** (w 2021 r. – 0, w 2020 r. – 0).

Neuroinfekcje

W **2022** r. zarejestrowano **2** zachorowania na bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych (w 2021 r. – 1, w 2020 r. – 0) oraz nie zarejestrowano zachorowań na zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych o etiologii wirusowej (w 2021 r. – 2, w 2020 r. – 0) i zapalenie mózgu o etiologii wirusowej (w 2020 r. – 1, w 2019 r. – 1).

Zarejestrowano **1** zachorowanie na kleszczowe zapalenie mózgu (w 2021 r. – 0, w 2020 r. – 0).

Wirusowe zapalenie wątroby (WZW)

Wirusowe zapalenia wątroby (WZW) to grupa chorób zakaźnych wywołanych przez hepatotropowe wirusy powodujące zapalenie wątroby. Choroby te wywoływane są najczęściej przez wirusy: HAV,

HBV, HCV. Objawy chorobowe związane są z uszkodzeniem komórki wątrobowej.

Od kilku lat w całej Polsce zachorowania na **WZW-A** (żółtaczka pokarmowa) występowały sporadycznie, ale od 2017 r. zarejestrowano ich zwiększoną liczbę. WZW typu A jest chorobą szerzącą się głównie drogą pokarmową przez zakażone produkty żywnościowe, a rezerwuarem jest przede wszystkim człowiek. W **2022** r., na terenie naszego powiatu **nie** zarejestrowano **ani jednego** przypadku zachorowania (w 2021 r. – 0, w 2020 r. – 0).

W **2022** r. odnotowano 2 zachorowania (w 2021 r. – 0, w 2020 r. – 1) na WZW B (żółtaczkę wszczepienną) oraz 4 zachorowania (w 2021 r. – 0, w 2020 r. – 0) na WZW C (żółtaczkę wszczepienną).

Sytuacja taka, jest wynikiem zarówno realizacji obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych, jak też poprawy skuteczności procesów sterylizacji sprzętu medycznego. Szczególnie, w przypadku zakażeń HCV, gdzie brak jest możliwości czynnego uodpornienia, najważniejszą rolę w zapobieganiu zakażeniom odgrywa przestrzeganie zasad aseptyki w placówkach leczniczych oraz we wszystkich zakładach świadczących usługi dla ludności, w których wykonuje się zabiegi naruszające ciągłość skóry (tatuże, kolczykowanie, manicure, pedicure, itp.), stad stały nadzór inspekcji sanitarnej nad tymi zakładami.

Borelioza

Borelioza (choroba z Lyme, krętkowica kleszczowa) – wielonarządowa choroba zakaźna wywoływana przez bakterie należące do krętków, przenoszona na człowieka i niektóre zwierzęta przez kleszcze z rodzaju Ixodes. Najbardziej narażeni na tę chorobę są pracownicy leśni, rolnicy, osoby zbierający runo leśne.

Borelioza jest najbardziej rozpowszechnioną bakteryjną chorobą odkleszczową w Polsce. Na terenie naszego **powiatu** w **2022** r., zarejestrowano **34** przypadki (w 2021 r. było 26 przypadków, a w 2020 r. 2 przypadki zachorowań). Istniejące zagrożenie boreliozą wymaga podejmowania szerokich działań edukacyjnych wśród ludności w zakresie zapobiegania tej chorobie, a także innym chorobom odkleszczowym.

Wścieklizna

Na terenie powiatu ławskiego w **2022** r., **117** osób (w 2021 r. – 88 osób, w 2020 r. – 87 osób) zostało pogryzionych przez zwierzęta, w tym **24** osoby (w 2021 r. – 24 osoby, w 2020 r. – 19 osób) zostały zakwalifikowane do szczepienia p/wścieklicznie i żadna z osób nie wymagała hospitalizacji (w 2021 r. – 2 osoby, w 2020 r. – 1 osoba).

Wśród osób szczepionych – **11** zostało pogryzionych przez psa, **10** zostało pogryzionych przez kota, **1** przez szczura oraz **2** przez nietoperza. Szczepienia podjęto z powodu braku możliwości obserwacji zwierząt, a tym samym wykluczenia zakażenia wścieklizną oraz w przypadku zwierząt które nie były szczepione p/ko wścieklicznie.

PPIS w Łławie od 1 stycznia 2014 r. prowadzi rejestr zachorowań/podejrzeń zachorowań na gruźlicę i chorób przenoszonych drogą płciową. Ma to na celu zapewnienie skuteczności i szczelności nadzoru nad osobami chorymi na gruźlicę płuc, obowiązany do leczenia w warunkach hospitalizacji (gruźlica prątkująca) lub w warunkach leczenia otwartego.

W minionym roku zarejestrowano **1** przypadek zachorowania na gruźlicę, w tym: płucna – 1, pozapłucna – 0; (w 2021 r. – 2 przypadki, w tym: płucna – 2, pozapłucna – 0; w 2020 r. – 3 przypadki, w tym: płucna – 3, pozapłucna – 0).

Nie zarejestrowano natomiast zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową.
W 2022 r. na terenie powiatu ławskiego nie zarejestrowano ognisk zatruc pokarmowych.

Zachorowania Covid -19 (zakażenie SARS -CoV-2)

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną - wystąpieniem stanu epidemii, PPIS w Łławie podejmował odpowiednie działania mające na celu zwalczanie COVID-19.

W 2022 r., na terenie powiatu ławskiego odnotowano **5 163** (w 2021 r. – 6 296, w 2020 r. - 3138) przypadki zachorowań w związku z zakażeniem SARS-CoV-2, w **322** (z 2021 r. w 2020 r. - 258) przypadkach osoby wymagały hospitalizacji. Odnotowano **41** (w 2021 r. – 154, w 2020 r. – 78) zgonów.

Ogniska epidemiologiczne - zarejestrowano **19** ognisk COVID-19, które wystąpiły w: zakładach pracy - 3, domach pomocy społecznej – 3, zakładzie opiekuńczo – leczniczym - 1 oraz podmiotach leczniczych i oddziałach szpitalnych – 12.

Ponadto, w związku z wprowadzonym stanem epidemii w Polsce który obowiązywał do 15 maja 2022 r., prowadzone były postępowania administracyjne, dotyczące osób, które nie przestrzegały nakazów oraz zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii w kraju. Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łławie wpłynęło **21** notatek urzędowych z Policji dotyczących naruszeń nakazów i zakazów. We wszystkich przypadkach zostały wydane decyzje administracyjne odstępujące od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej.

Od 16 maja 2022 r. obowiązuje w Polsce stan zagrożenia epidemicznego.

Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę

W 2022 r. ogólna liczba zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę była wyższa niż w roku ubiegłym (2021 r. - 5 431). W 2021 r. i 2022 r. nie odnotowano zgonów z powodu grypy.

Tabela Liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę wg wieku chorych

Wiek (ukończone lata)	Rok 2022
0-4	2 134
5-14	2 245
15-64	3 647
65 i więcej	958
Razem	8 984

Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze

W 2022 r. na terenie powiatu ławskiego zarejestrowane były **177** podmiotów leczniczych i praktyk zawodowych. Ich zestawienie przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą

Placówki pod nadzorem PSSE w Łławie	Placówki w rozbiciu na	Liczba obiektów		
		rok 2021	rok 2022	
Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	szpitale	całodobowy	2	2
		jednodniowe	1	1
		Zakład opiekuńczo-leczniczy	1	1

Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	38	36
	zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne	8	12
	zakłady rehabilitacji leczniczej	5	5
	Inne: podmioty lecznicze prowadzące działalność w zakresie medycyny: alternatywnej, okulistycznej, neurologicznej, ginekologicznej, estetycznej i udzielające świadczeń pielęgniarsko-położniczych oraz stacja dializ i zespoły ratownictwa medycznego	17	25
Gabinety indywidualnej praktyki lekarskiej, w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyków		13	13
Gabinety indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej, w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków, grupowe praktyki lekarskie, w tym grupowe praktyki lekarzy dentyków		62	62
indywidualne praktyki pielęgniarek		5	4
indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek		2	1
grupowe praktyki pielęgniarek		9	6
inne m.in. gabinety fizjoterapii, poradnie psychologiczne i logopedyczna i centrum rehabilitacji		12	9
RAZEM		175	177

Realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego Państwowa Inspekcja Sanitarna wiele uwagi poświęca sprawowaniu nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

Podczas kontroli udzielano szczegółowego instruktażu oraz wydawano zalecenia pokontrolne, przekazywano informacje o aktualnie obowiązujących przepisach prawnych w zakresie wymogów sanitarnych.

W 2022 roku w ramach nadzoru nad przestrzeganiem bezpieczeństwa sanitarnego w podmiotach leczniczych oraz realizacji Programu Szczepień Ochronnych skontrolowano **81 podmiotów leczniczych**, w których przeprowadzono **86 kontroli**. Wydano **7 decyzji** administracyjnych na zapewnienie poprawy stanu technicznego obiektów oraz wdrożenia procedur zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 3 **mandaty karne** na kwotę 1500 zł - 1 mandat karny za nieprzestrzeganie warunków higieniczno - sanitarnych w podmiocie leczniczym oraz 2 mandaty karne za nieprawidłowości stwierdzone w Punktach Szczepień za podanie szczepionek, po terminie ich ważności.

Ponadto, w 2022 r. Sekcja Epidemiologii wraz z innymi Sekcjami PSSE (HŻ, HP i HK) przeprowadziła kontrolę kompleksową Domu Pomocy Społecznej.

REALIZACJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

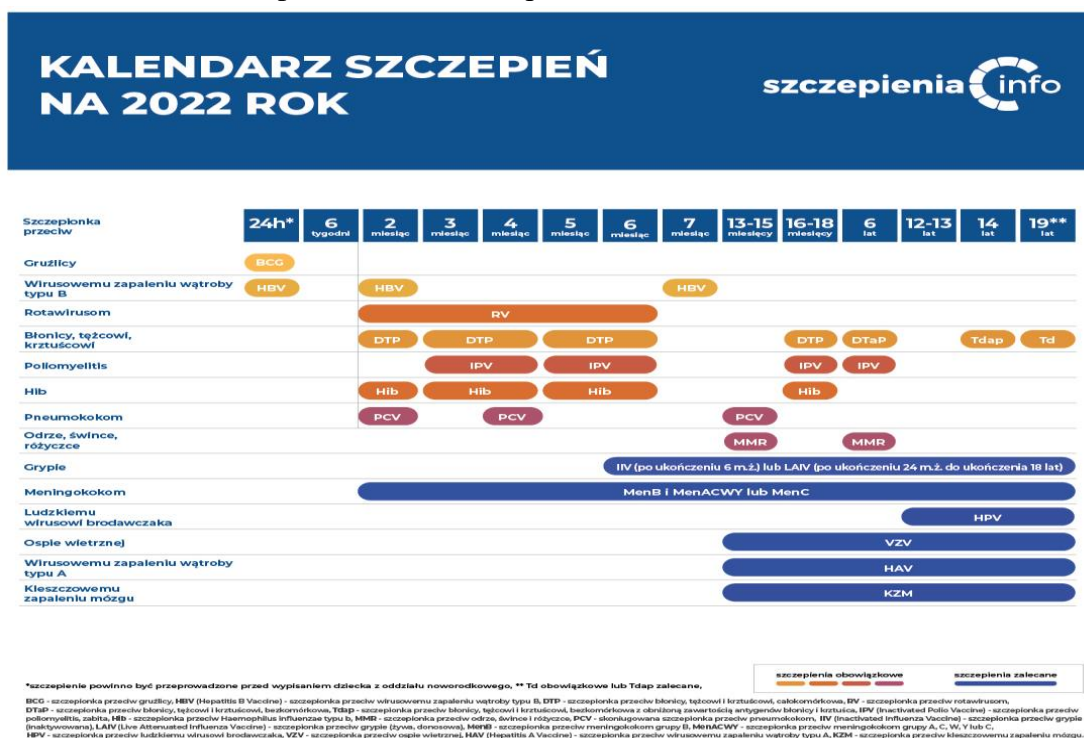
Państwowa Inspekcja Sanitarna uczestniczy w realizacji programu szczepień ochronnych (PSO) przez dystrybucję preparatów szczepionkowych i nadzór nad wykonawstwem szczepień.

W POZ realizujących szczepienia ochronne, funkcjonowały systemy elektronicznego całodobowego monitorowania temperatury w urządzeniach chłodniczych do przechowywania szczepionek. W Pododdziale Neonatologicznym Szpitala Powiatowego im. Wł. Biegańskiego w Iławie prowadzony był całodobowy monitoring temperatury w formie papierowej.

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszą metodą ochrony przed groźnymi chorobami zakaźnymi. Zakres tej ochrony i realizacja programu szczepień ochronnych (PSO) zależy w dużej mierze od rodziców. Każdy z nas ma realny wpływ na zdrowie swoje i swoich najbliższych.

W Polsce program szczepień ochronnych jest aktualizowany co roku w zależności od potrzeb epidemiologicznych, a także możliwości ekonomicznych i technologicznych wprowadzania kolejnych szczepionek.

Program szczepień dzieli się na szczepienia *obowiązkowe*, finansowane z budżetu Ministerstwa Zdrowia oraz szczepienia *zalecane*, odpłatne.

Rysunek 1 Kalendarz szczepień na rok 2022, źródło: <https://szczepienia.pzh.gov.pl/wp-content/uploads/2021/11/Kalendarz-szczepien%CC%81-2022.pdf>

Szczepienia obowiązkowe

W ramach programu szczepień ochronnych (PSO) na **2022** r., prowadzono szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży od 0 do 19 roku życia przeciwko: gruźlicy, zakażeniom wywołanym przez rotawirusy, błonicy, krztuścowi, tężcowi, odrze, różyczce, śwince, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis), wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, przeciwko zakażeniom wywoływanych przez *Haemophilus influenzae* typ B (Hib), przeciwko zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* oraz przeciwko ospie wietrznej dzieci z grup ryzyka, ponadto, wśród grup osób w sposób szczególny narażonych na zakażenie przeciwko: wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, błonicy, durowi brzuszemu, wścieklicznie, tężcowi.

Celem szczepień jest m.in. utrzymanie wysokiego poziomu odporności zbiorowiskowej oraz zmniejszenie szans zachorowania osób nieuodpornionych. Szczepienia masowe realizowane są w odniesieniu do chorób, gdzie człowiek jest jedynym rezerwuarem zarazka. Pozwalają nie tylko na poprawę sytuacji epidemiologicznej, ale również na eliminację lub eradykację tych chorób.

Szczepienia ochronne w **powiecie** iławskim realizowane były, zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych (PSO) na **2022** r., stanowiącym załącznik do Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 28 października 2021 r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na 2022 (D. Urz. Ministra Zdrowia poz. 85), w **11 Punktach Szczepień** podmiotów leczniczych (POZ) oraz w Pododdziale Neonatologicznym Powiatowego Szpitala im. W. Biegańskiego w Iławie. Szczepienia w grupie dzieci do lat 2 przeprowadzane były sukcesywnie według dat urodzeń. Szczepienia dzieci powyżej 2 roku życia i młodzieży przeprowadzano, zgodnie z wojewódzkim „Terminarzem Szczepień Ochronnych”.

Tabela: wykonanie obowiązkowych szczepień ochronnych na terenie powiatu w **2022** roku w porównaniu z rokiem 2021 i 2020

Rodzaj szczepionki	Rodzaj/ schemat szczepienia	Rocznik podl. do szczepienia w 2022 r.	% wykonania w 2022 r.	Rocznik podl. do szczepienia w 2021 r.	% wykonania w 2021 r.	Rocznik podl. do szczepienia w 2020 r.	% wykonania w 2020 r.
p/gruźlicy	w I dobie życia	2022	99,57	2021	99,33	2020	99,88
p/rotawirusom	szczepienie podstawowe	2022	64,95	2021	77,33	-	-
p/WZW B	Szczepienie pierwotne (II dawki)	2022	40,49	2021	41,87	2020	47,57
	szczepienie uzupełniające (III dawki)	2021	98,81	2020	98,90	2019	99,4%
p/błonicy, tężcowi, krztuścowi oraz zakażeniom <i>Haemophilus influenzae</i> typu b	szczepienie pierwotne (III dawki)	2022	48,93	2021	59,20	2020	56,16
	szczepienie uzupełniające (IV dawki)	2021	55,07	2020	57,72	2019	63,56
p/ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis)	szczepienie pierwotne (II dawki)	2022	48,93	2021	59,20	2020	56,16
	szczepienie uzupełniające (III dawki)	2021	55,07	2020	57,72	2019	63,56
p/zakażeniom <i>Streptococcus</i>	szczepienie pierwotne (II lub III)	2022	64,23	2021	69,60	2020	60,15

pneumoniae	dawki)						
p/zakażeniem Streptococcus pneumoniae	szczepienie uzupełniające (III lub IV dawki)	2021	92,09	2020	89,09	2019	90,78
p/odrze, śwince i różyczce	szczepienie podstawowe (I dawka)	2021	91,57	2020	95,10	2019	97,21
	szczepienie przypominające (II dawka)	2017	90,64	2016	95,26	2015	94,89
	szczepienie przypominające (II dawka)	2013	89,43	2012	95,23	2011	95,80
p/ błonicy, tężcowi, krztuścowi poliomyelitis	Szczepienie I przypominające	2017	89,63	2016	95,05	2015	95,67
p/ błonicy, tężcowi, krztuścowi	Szczepienie II przypominające	2009	92,83	2008	97,89	2007	98,36
p/ błonicy, tężcowi	Szczepienie III przypominające	2004	91,29	2003	98,58	2002	97,28

Szczepienia obowiązkowe dzieci z grup ryzyka przeciwko ospie wietrznej

W ramach powyższych szczepień wykorzystano **181** dawek szczepionki wśród grup dzieci obejmujących:

- dzieci do ukończenia 12 roku życia:** z upośledzeniem odporności o wysokim ryzyku ciężkiego przebiegu choroby, z ostrą białaczką limfoblastyczną w okresie remisji; zakażone HIV; przed leczeniem immunosupresyjnym lub chemioterapią;
- dzieci do ukończenia 12 roku życia z otoczenia osób określonych w lit. a**, które nie chorowały na ospę wietrzną;
- dzieci do ukończenia 12 roku życia, inne niż wymienione w lit. a i b**, przebywających w: zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, zakładach opiekuńczo-leczniczych, rodzinnych domach dziecka, domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, domach pomocy społecznej, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych;
- innych niż wymienione w pkt a–c**, przebywających w żłobkach lub klubach dziecięcych.

Szczepienia obowiązkowe przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis oraz zakażeniom Haemophilus influenzae typu b (DTaP-IPV-Hib)

Wykorzystano **280** dawek szczepionki **skojarzonej 5 w 1** wśród grup dzieci obejmujących:

— **dzieci od 2 miesiąca życia urodzone przed ukończeniem 37 tygodnia ciąży lub urodzone z masą urodzeniową poniżej 2500 g** lub z przeciwwskazaniami do szczepienia szczepionką pełnokomórkową p/krztuścowi.

Tabela: szczepienia obowiązkowe przeciwko tężcowi osób po zranieniach i urazach w 2022 oraz latach 2021 i 2020

Rok sprawozdawczy	Liczba zaszczepionych osób ogółem	Liczba zaszczepionych osób grupie 20-29 lat	Liczba zaszczepionych osób grupie 30 i powyżej
2022	606	53	553
2021	431	41	390
2020	448	11	437

Szczepienia obowiązkowe przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B osób narażonych

W ramach powyższych szczepień w **2022 r.**, podano **4** dawki szczepionki w następujących grupach:

- osoby szczególnie narażone na zakażenie w wyniku styczności z osobą zakażoną WZW typu B, które nie były szczepione przeciw WZW typu B;
- osoby zakażone wirusem zapalenia wątroby typu C, oraz wykorzystano 49 dawek szczepionki u osób w fazie zaawansowanej choroby nerek z filtracją kłębuszkową poniżej 30 ml/min oraz u osób dializowanych.

Szczepienia zalecane

Szczepienia zalecane (odpłatne) to szczepienia nieobowiązkowe, które znacząco uzupełniają ochronę przed groźnymi chorobami.

Do nich zaliczamy m.in. szczepienia przeciwko: inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjnym zakażeniom *Neisseria meningitidis* - wywołującym posocznicę i zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, ospie wietrznej - prowadzącej do bardzo ciężkich powikłań w obrębie układu nerwowego, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A i typu B, kleszczowemu zapaleniu mózgu, grypie, ludzkiemu wirusowi brodawczaka, żółtej gorączce, cholercie, durowi brzuszemu, wścieklicznie.

W 2022 r., w ramach szczepień zalecanych (koszt zakupu szczepionki ponosi pacjent, szczepienie finansowane przez samorządy w ramach programów zdrowotnych) zaszczepiono, m.in.:

- 2 024 osób przeciwko grypie – najliczniejszą grupę wiekową korzystającą z uodpornienia były osoby w przedziale wiekowym 65 i powyżej i stanowiły 58,79% ogółu osób zaszczepionych;
- 40 osób przeciwko krztuścowi;
- 43 osób przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu;
- 62 osoby przeciwko wirusowemu zapalniu wątroby typu B;
- 32 osób przeciwko zakażeniom *Neisseria meningitidis*;
- 38 osób przeciwko zakażeniom wirusem brodawczaka (HPV).

Niepożądane odczyny poszczepienne - NOP

W 2022 roku zgłoszono i zarejestrowano 4 przypadki wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych, zakwalifikowanych jako odczyny o charakterze łagodnym, po podaniu szczepionek przeciwko:

- błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio, zakażeniom *Haemophilus influenzae*, WZW t B - szczepionka INFANRIX HEXA - dotyczyło dziecka w 2 roku życia;
- błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio - szczepionka TETRAXIM - dotyczyło dziecka w 5 roku życia;
- COVID – 19 – szczepionka COMIRNATY – dotyczyło dziecka w 7 roku życia;
- błonicy, tężcowi, krztuścowi, zakażeniom *Haemophilus influenzae* – szczepionki DTP i Act – Hib – dotyczyło dziecka w 2 roku życia.

U ww. dzieci po ustąpieniu objawów nastąpił pełny powrót do zdrowia.

Osoby uchylające się od obowiązku szczepień ochronnych

Niepokojący jest fakt wzrostu osób odmawiających szczepień dzieci. Placówki lecznicze POZ zgłosiły 46 nowych przypadków uchylania się rodziców bądź opiekunów od obowiązku przeprowadzenia szczepień ochronnych u dzieci. W wyniku przesłanych do ww. rodziców pism informacyjno-edukacyjnych, u 2 dzieci zostały uzupełnione zaległe szczepienia ochronne.

Liczba dzieci nie zaszczepionych z powodu braku zgody rodziców bądź opiekunów na przeprowadzenie szczepień: ogółem – 192.

Tabela: Liczba dzieci uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych na terenie powiatu od 2014 r. do 2022 r.

Rok	Liczba dzieci uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych na terenie powiatu	Liczba wniosków do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o wszczęcie postępowania egzekucyjnego
2014	17	6
2015	17	4
2016	21	5
2017	57	3
2018	79	4
2019	95	12
2020	116	2
2021	148	0
2022	192	0

Finansowanie szczepień przez jednostki samorządowe:

Urząd Miasta Lubawa w ramach realizacji programu zdrowotnego dotyczącego profilaktyki chorób nowotworowych w **2022 r.** zaszczepiono **85** dzieci z rocznika 2009 zamieszkujących miasto Lubawę.

Ponadto, w **2022** roku realizowano program szczepień profilaktycznych przeciw grypie, w ramach którego uodporniono 350 osób > 60 roku życia zamieszkujących miasto Lubawę.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizuje obowiązki i zadania mające na celu zapewnienie właściwego stanu sanitarno-higienicznego w nowoprojektowanych i modernizowanych obiektach zarówno na etapie planowania, jak i realizacji zamierzeń inwestycyjnych.

Działania i kompetencje zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynikające z art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 195 z późn.zm.) oraz innych ustaw i przepisów wykonawczych polegają w szczególności na:

1. opiniowaniu i uzgadnianiu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
2. opiniowaniu przedsięwzięć mogących znacząco (zawsze i potencjalnie) oddziaływać na środowisko,
3. uzgadnianiu dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dot. budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
4. uzgadnianiu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
5. uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych,
6. wyrażaniu zgody na rozwiązania techniczne określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r., poz. 1225).

W **2022** r., w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadzono **218** postępowań administracyjnych, w których zajęto stanowisko /w formie decyzji, postanowienia, opinii sanitarnej lub pisma/ w zakresie spełniania wymagań higienicznych i zdrowotnych; w ramach ww. postępowań wydano **123** decyzji płatniczych.

Liczba zajętych stanowisk dotyczących:

- strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
 - uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – w 2022 r. -**6** (w 2021 - 7),
 - opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – w 2022 r. - **9** (w 2021 r. - 8);
- oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:
 - opinia co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu

przedsięwzięcia na środowisko – w 2022 r. - **71** (w 2021 r. - 75),

przy opiniowaniu szczególną uwagę zwracano na ewentualne negatywne oddziaływanie przedsięwzięć na środowisko pod kątem oddziaływania na zdrowie ludzi (emisja hałasu, promieniowanie elektromagnetyczne, zanieczyszczenie powietrza, w tym emisja odorów);

- wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – w 2021 r. - **6** (w 2021 r. -7),

—uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych – w 2022 r. -**62** (w 2021 r.- 65),

ww. uzgodnienia dotyczyły w szczególności budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,

- uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego – w 2022 r. - **42** (w 2021 r. - 60),

— innych spraw (dotyczyły uzupełnienia dokumentacji) w 2022 r. - **22** (w 2021 r. – 20).

—Ogółem przeprowadzono kontroli (wizji lokalnych) – w 2022 r. - **61** (w 2021 r. – 72).

Stanowiska (decyzje, uzgodnienia, opinie lub pisma) stwierdzające spełnienie wymagań higienicznych i zdrowotnych zostały wydane dla takich obiektów jak:

- ochrony zdrowia: pomieszczenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą,
- zakładów żywności i żywienia, obiektów produkcyjno-usługowych,
- oświaty i wychowania (szkoły, przedszkola, żłobki),
- turystycznych (pensjonaty, pokoje gościnne),
- rekreacyjno - sportowych,
- dróg, obiektów handlowych, obiektów biurowych, zakładów przemysłowych i infrastruktury technicznej.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA i OŚWIATY ZDROWOTNEJ

Profilaktyka nadwagi i otyłości

„Trzymaj Formę!” to ogólnopolski program edukacyjny realizowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Program ma na celu wypracowanie prozdrowotnych nawyków wśród uczniów szkół podstawowych, tj. prowadzenie aktywnego stylu życia i stosowanie zbilansowanej diety.

W roku szkolnym 2021/2022 nie odbyła się ogólnopolska edycja programu. Na terenie powiatu iławskiego zostały podjęte działania w 20 szkołach podstawowych w:

- 2 szkołach w Iławie: Zespół Placówek Szkolno- Wychowawczych, Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Polskich Noblistów,
- 6 szkołach w gminie Iława: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wikielcu, Szkoła Podstawowa w Lasecznie, Szkoła Podstawowa w Gromotach, Szkoła Podstawowa im. majora Henryka Dobrzańskiego "HUBALA" w Gałdowie, Szkoła Podstawowa im. Twórców Literatury Dziecięcej w Ząbrowie, Szkoła Podstawowa im. M. Lengowskiego w Rudzienicach,
- 3 szkołach w gminie Lubawa: Szkoła Podstawowa w Byszwałdzie, Szkoła Podstawowa im. Teofila Ruczyńskiego w Prątnicy, Szkoła Podstawowa w Tuszewie,
- 3 szkołach w mieście i gminie Susz: Szkoła Podstawowa im. gen. Józefa Bema w Suszu, Szkoła Podstawowa w Jawtach Wielkich, Szkoła Podstawowa im. Ziemi Suskiej w Babiętach Wielkich
- 3 szkołach w mieście i gminie Kisielice: Szkoła Podstawowa w Goryniu, Zespół Szkół Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Kisielicach, Zespół Szkół Rolniczych w Kisielicach,
- 3 szkołach w mieście i gminie Zalewo: Zespół Szkół w Zalewie, Szkoła Podstawowa w Borecznie, Szkoła Podstawowa w Bartach.

W ramach realizacji działań PSSE w Iławie w marcu 2022 r. przeprowadziła e-learningowe szkolenie dla 20 koordynatorów i realizatorów szkolnych programu.

Ponadto w 5 szkołach podstawowych (Szkoła Podstawowa im. Teofila Ruczyńskiego w Prątnicy, Szkoła Podstawowa w Borecznie, Zespół Szkół Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Kisielicach, Szkoła Podstawowa w Piotrkowie, Szkoła Podstawowa w Jawtach Wielkich) przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla 72 uczniów.

Działaniami edukacyjnymi w programie objęto 1153 uczniów.

Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych.

„Skąd się biorą produkty ekologiczne” to ogólnopolski program edukacyjny dla dzieci w wieku 5-6 lat. Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

W roku szkolnym 2021/2022 program realizowany był w 4 placówkach oświatowych: Przedszkolu Miejskim nr 4 im. Chatka Przyjaciół Kubusia Puchatka, w Przedszkolu Miejskim nr 5 w Iławie, Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Wikielcu, Przedszkolu w Suszu.

Programem objęto 228 dzieci i 75 rodziców.

W ramach programu zorganizowany został Wojewódzki konkurs plastyczny dla dzieci uczestniczących w programie. Do Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Iławie wpłynęło 25 prac plastycznych.

Informacje o programie i konkursie umieszczano na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Iławie a także na portach społecznościowych.

Edukacja żywieniowa oraz widza konsumentka

W 2022 r. Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) przeprowadził II edycję Kampanii pt. „Wybieraj Bezpieczną Żywność”, która była realizowana również przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Celem Kampanii było zachęcanie Europejczyków do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych poprzez wyjaśnianie kluczowej roli, jaką odgrywa nauka w bezpieczeństwie żywności. Skierowana była do przeciętnego konsumenta w wieku 25-45 lat, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodych rodziców oraz wszystkich osób zainteresowanych.

W ramach działań związanych z Kampanią przeprowadzono 1 szkolenie, w których uczestniczyło 27 osób. Na stronie internetowej oraz portalu społecznościowym Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Iławie publikowano zwięzłe informacje dotyczące przechowywania żywności, właściwej higieny podczas przygotowywania posiłków, informacji czym są alergeny i substancje dodatkowe w żywności, informacji jak czytać etykiety.

Do szkół i przedszkoli na terenie powiatu iławskiego przesłano drogą elektroniczną informację o trwającej Kampanii i zachęcano do zapoznania się z nią.

W ramach edukacji żywieniowej podczas zorganizowanego stoiska edukacyjno-informacyjnego rozmawiano w mieszkańcami Susza i okolic na temat zdrowego odżywiania, suplementów diety, szkodliwości napojów energetycznych.

W ramach działań edukacyjnych przeprowadzono 6 zajęć edukacyjnych dla 153 uczniów (w: Szkole Podstawowej nr 3 z oddziałami integracyjnymi im. Polskich Olimpijczyków w Iławie- 4 zajęcia- 100 uczniów, Zespole Placówek Szkolno- Wychowawczych w Iławie- 1 zajęcia- 40 uczniów, Szkole Podstawowej w Rumienicy – 1 zajęcia- 13 uczniów) na temat suplementów diety i napojów energetycznych.

Profilaktyka zatruc grzybami

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Iławie wzorem lat poprzednich również w 2022 r. podjęcia działania edukacyjne mające na celu zapobieganie zatruciom grzybami.

Od kwietnia do października 2022 r. prowadzone były działania poprzez zamieszczanie informacji na portalach społecznościowych i stronie internetowej PSSE w Iławie.

Do „Kuriera Iławskiego” został przesłany artykuł, który ukazał się 31.08.2022 r. na temat różnic między grzybami jadalnymi a niejadalnymi i trującymi. Wskazano również w jaki sposób należy zbierać grzyby.

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

Profilaktyka palenia tytoniu

Do jednych z najważniejszych zadań promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy profilaktyka tytoniowa. Podejmowane działania mają na celu zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy - palenie czynne i bierne, a także promowanie życia wolnego od dymu tytoniowego. Realizowana jest

ona poprzez programy edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, a także inne działania skierowane do ogółu społeczeństwa.

„Czyste powietrze wokół nas” - program przedszkolnej edukacji antynikotynowej z udziałem rodziców i opiekunów mający na celu podniesienie ich wiedzy w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W roku szkolnym 2021/2022 realizacja programu odbywała się w 9 placówkach:

- w Iławie: Przedszkole Miejskie nr 3, Przedszkole Miejskie nr 4 im. Chatka Przyjaciół Kubusia Puchatka, Przedszkole Miejskie nr 5, Niepubliczne Przedszkole „Pluszak”,
- Zespół Szkolno- Przedszkolny w Wikielcu,
- Szkoła Podstawowa w Bartach,
- Szkoła Podstawowej im. Orła Białego w Złotowie,
- Akademicki Zespół Placówek Oświatowych w Fijewie,
- Szkoła Podstawowa w Łęgowie,

Programem objęto 304 dzieci (164 dzieci - 6 letnich, 129 dzieci - 5 letnich, 11 dzieci -4 letnie) oraz 201 rodziców.

W ramach programu pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty przeprowadził 4 zajęcia edukacyjne wśród 85 dzieci (Przedszkole Miejskie nr 3 w Iławie – 1 zajęcia wśród 15 dzieci, Przedszkole Miejskie nr 6 w Iławie - 1 zajęcia wśród 20 dzieci, Przedszkole Miejskie w Lubawie – 2 zajęcia wśród 50 dzieci) oraz na bieżąco przysyłał do placówek materiały edukacyjne.

Na stronach internetowych i portalach społecznościowych propagowano program.

• **„Bieg po zdrowie”** - to program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla uczniów klas IV szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów.

W roku szkolnym 2021/2022 na terenie powiatu iławskiego uczestniczyło w programie 5 szkół podstawowych (Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych w Iławie, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wikielcu, Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Lubawie, Szkoła Podstawowa w Byszwaldzie, Szkoła Podstawowa im. Marii Zientary- Malewskiej w Bartach). W programie wzięło udział 169 dzieci oraz 171 rodziców.

Realizacja akcji i kampanii społecznych;

• **Profilaktyka palenia papierosów, wyrobów tytoniowych i stosowania e-papierosów.**

W ramach profilaktyki tytoniowej w 2022 r. przeprowadzono 1 zajęcia edukacyjne wśród 40 uczniów w Zespole Placówek Szkolno-Wychowawczych w Iławie. Na stronie internetowej i portalach społecznościowych zamieszczano informację o szkodliwości palenia i stosowania e-papierosów, wskazywano jakie korzyści zdrowotne przynosi zerwanie z nałogiem.

W bieżącym roku jedna ze szkół na terenie gminy Iława została wytypowana do przeprowadzenia Światowego badania postaw wobec palenia tytoniu wśród młodzieży szkolnej. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Iławie przeprowadzili ankietyzację.

• **Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja).**

W 2022 r. Światowy Dzień Bez Tytoniu przebiegał pod hasłem „Tytoń – zagrożenie dla naszego środowiska”.

Przeprowadzono 1 zajęcia edukacyjne wśród 15 dzieci w Przedszkolu Miejskim nr 6 w Iławie. Informację o obchodach zamieszczono na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Iławie oraz portalu społecznościowym.

• **Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia (trzeci czwartek listopada).**

W 2022 r. Światowy Dzień Rzucania Palenia obchodzony był 17 listopada. W ramach obchodów na profilu społecznościowym oraz stronie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Iławie zamieszczono informacje o szkodliwości palenia papierosów.

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Iławie we współpracy z Burmistrzem Miasta Lubawy oraz Wójtem Gminy Iława zorganizowała konkurs fotograficzny dla uczniów klas V pt. „Myślę o swoim zdrowiu, więc nie palę papierosów”. Nadesłano 5 prac.

W celu nagłośnienia obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia udzielono wywiadu do radia Eska, omówiono rozstrzygnięcie konkursu, jak również zachęcano słuchaczy do rzucenia palenia. Ponadto, w ramach działań w zakresie profilaktyki tytoniowej prowadzony jest comiesięczny monitoring dotyczący sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych - ARS, czyli jak dbać o miłość?

- Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze), adresowany jest do młodzieży ze szkół ponadpodstawowych. Jego celem jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.

W roku szkolnym 2021/2022 program realizowano w 5 szkołach ponadpodstawowych:

- Zespole Szkół Ogólnokształcących w Iławie,
- Technikum Zespołu Szkół im. Bohaterów Września 1939 r. w Iławie,
- Szkole Branżowej I stopnia w Suszu oraz Technikum Zespołu Szkół im. Ireny Kosmowskiej w Suszu,
- Liceum Akademickiego Zespołu Placówek Oświatowych w Fijewie,

Edukacją objęto 230 uczniów.

Do szkół dostarczono materiały drogą elektroniczną oraz udzielono telefonicznie instruktażu dla koordynatorów szkolnych programu.

Zapobieganie zażywaniu nowych substancji psychoaktywnych

Na terenie powiatu iławskiego w 2022 roku podejmowano działania zmierzające do uświadamiania młodych ludzi o niebezpieczeństwach związanych z zażywaniem nowych narkotyków oraz dostarczenia im podstawowych informacji na ich temat.

Przeprowadzono 11 zajęć edukacyjnych wśród 218 uczniów oraz uczestników wypoczynku letniego, dodatkowo udzielono jednego instruktażu kierownikowi wypoczynku letniego.

Podczas zorganizowanego stoiska informacyjno-edukacyjnego w Suszu rozmawiano z 100 rodzicami o szkodliwości używania substancji psychoaktywnych oraz o tym, co powinno zaniepokoić rodzica.

Do 42 placówek oświatowych i miejsc wypoczynku dostarczono materiały edukacyjne dotyczące substancji psychoaktywnych .

W listopadzie 2022 r. zorganizowano 2 szkolenia pt. „Mózg pod wpływem- nowa perspektywa” dla

35 osób. Jedno we współpracy z Komendą Powiatową Policji w świetlicy odpraw KPP w Iławie dla funkcjonariuszy i pracowników cywilnych Policji i Służby Więziennej, drugie w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Iławie dla pracowników Sądu Rejonowego w Iławie oraz koordynatorów szkolnych realizujących program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Na portalach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Iławie zamieszczano informacje dot. substancji psychoaktywnych

Profilaktyka chorób zakaźnych

W 2022 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Iławie podejmowała działania mające na celu zapobieganie zachorowaniom na choroby zakaźne poprzez edukację dotyczącą zasad zdrowego stylu życia, czynności higienicznych i szczepienia ochronne, a także edukację społeczeństwa w zakresie dróg szerzenia się chorób zakaźnych i zakażeń.

W ramach „Tygodnia dla profilaktyki chorób zakaźnych”, który trwał od 12 do 16 września 2022 r. zostało przeprowadzonych 5 zajęć edukacyjnych dla 193 uczniów (3 zajęcia wśród 133 uczniów w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Rożentalu oraz 2 zajęcia edukacyjne dla 60 uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Iławie). Celem zajęć było przybliżenie dzieciom i młodzieży czynników etiologicznych wywołujących choroby, drogi szerzenia się zakażeń. Podczas przeprowadzonego doświadczenia uczniowie mieli możliwość zobaczenia jak szerzy się zakażenie. Ponadto podkreślono rolę prawidłowego mycia rąk jako czynności, która przecina łańcuch szerzenia zakażeń.

Do wszystkich szkół i przedszkoli na terenie powiatu iławskiego zostały przesłane informacje zachęcające placówki oświatowe do włączenia się w działania z obchodami tygodnia dla profilaktyki chorób zakaźnych. Wiele szkół i przedszkoli podjęło działania.

Dodatkowo na stronach portali społecznościowych umieszczano informacje dotyczące chorób zakaźnych oraz szczepień. W związku z napływem uchodźców wojennych do naszego kraju informacje były również w języku ukraińskim.

Profilaktyka HIV/AIDS

- W ramach obchodów światowego Dnia AIDS 1.12.2022 r., na stronie internetowej oraz portalu społecznościowym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Iławie zamieszczono informacje zachęcające do zgłaszania się na bezpłatne, anonimowe testy w kierunku HIV, promowano Punkty Konsultacyjno-Diagnostyczne (PKD).

Do radia Eska udzielono wywiadu, w którym zachęcano do testowania się. Wskazywano, że szybkie rozpoznanie zakażenia umożliwia szybkie podjęcie leczenia, a tym samym dobry komfort życia. Przybliżono czym są Punkty Konsultacyjno- Diagnostyczne i zachęcono do anonimowego, bezpłatnego badania się.

Do 37 zakładów pracy, szkół, ośrodków zdrowia dostarczono materiały edukacyjne w języku polskim oraz ukraińskim.

W marcu w PSSE w Iławie odbyły się zajęcia edukacyjne dla 9 pielęgniarek.

Profilaktyka grypy.

Na portalu społecznościowym na stronie Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Iławie umieszczano informacje dotyczące w jaki sposób zapobiegać grypie, jakie są objawy grypy oraz propagowano szczepienia ochronne przeciwko grypie.

Profilaktyka chorób pasożytniczych

W ramach profilaktyki chorób pasożytniczych przeprowadzono 4 spotkania z 89 rodzicami dzieci przedszkolnych (Szkoła Podstawowa im. Kardynała Wyszyńskiego w Samplawie - 1 spotkanie edukacyjne dla 20 osób, Szkoła Podstawowa w Gromotach – 1 spotkanie edukacyjne dla 20 osób, Przedszkole nr 2 w Iławie - 2 spotkania edukacyjne dla 49 osób), w trakcie których poruszono temat wszawicy, świerzbu oraz pasożytów wewnętrznych. Dystrybuowano materiały edukacyjne, a na stronach internetowej i portalach społecznościowych rozpowszechniano informację o chorobach pasożytniczych.

Profilaktyka chorób przenoszonych przez kleszcze.

Dystrybuowano materiały edukacyjne do przedszkoli, zakładów pracy, uczestników wypoczynku letniego dotyczące chorób przenoszonych przez kleszcze.

W ramach działań edukacyjnych do 16 przedszkoli przesłano drogą elektroniczną kolorowaną „Kleszczowankę” do stosowania podczas zajęć edukacyjnych prowadzonych wśród dzieci.

Na portalach społecznościowych umieszczano informacje na temat chorób przenoszonych przez kleszcze oraz sposobu zapobiegania ukąszeniom przez kleszcze, promowano także szczepienia przeciw Kleszczowemu Zapaleniu Mózgu.

Profilaktyka zakażeń SARS-CoV-2

Dystrybuowano materiały edukacyjne do zakładów pracy, szkół, Ośrodków Zdrowia. Propagowano szczepienia ochronne.

Higiena osobista i Światowy Dzień Higieny Rąk

Przeprowadzono 16 zajęć edukacyjnych dla 294 dzieci i młodzieży w przedszkolach oraz szkołach podstawowych:

- Przedszkole Miejskie nr 3 w Iławie -1 zajęcia edukacyjne wśród 55 dzieci,
- Przedszkole Miejskim nr 4 im. Chatka Przyjaciół Kubusia Puchatka w Iławie - 2 zajęcia edukacyjne wśród 33 dzieci,
- Przedszkole Miejskie nr 6 w Iławie - 3 zajęcia edukacyjne wśród 63 dzieci,
- Zespół Szkolno- Przedszkolny w Wikielcu - 1 zajęcia edukacyjne wśród 10 uczniów,
- Szkoły Podstawowa w Gałdowie - 1 zajęcia edukacyjne wśród 11 uczniów,
- Przedszkolu Miejskie w Lubawie - 1 zajęcia edukacyjne wśród 40 dzieci.
- Szkoła Podstawowa w Byszwałdzie - 2 zajęcia edukacyjne wśród 19 uczniów,
- Szkoła Podstawowa im. Teofila Ruczyńskiego w Prątnicy - 1 zajęcia edukacyjne wśród 10 uczniów,
- Szkole Podstawowej w Rumienicy - 1 zajęcia edukacyjne wśród 15 dzieci,
- Szkoła Podstawowa w Borecznie - 1 zajęcia edukacyjne wśród 17 dzieci,
- Szkoła Podstawowa w Jawtach Wielkich - 1 zajęcia edukacyjne wśród 11 uczniów,
- Szkoła Podstawowa w Piotrkowie - 1 zajęcia edukacyjne wśród 10 dzieci

W 2022 r. wśród uczniów klas I-III szkół podstawowych (Szkoła Podstawowa nr 3 z oddziałami integracyjnymi w Iławie, Szkoła Podstawowa nr 4 im. Polskich Podróżników w Iławie, Szkoła Podstawowa nr 5 im. Polskich Noblistów w Iławie oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wikielcu) prowadzona była akcja pt. „Szkoła Elli i Maxa” dotycząca mycia rąk. W ramach działań pracownik PZiOZ PSSE w Iławie dostarczył do szkół materiały do realizacji, jak również omówił założenia,

sposób realizacji działań.

W Szkole Podstawowej nr 3 z oddziałami integracyjnymi w Iławie pracownik PZiOZ PSSE w Iławie przeprowadził 1 zajęcia edukacyjne wśród 23 dzieci.

Łącznie działaniami objęto 400 dzieci.

Na portalu społecznościowym na stronie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Iławie propagowano właściwą technikę mycia rąk.

Do szkół zostały dostarczone materiały edukacyjne w języku polskim oraz ukraińskim w zakresie poprawnego mycia rąk. Na stronie internetowej i portalach społecznościowych zamieszczano informacje przypominającą o konieczności mycia rąk, jak również zachęcano rodziców do korzystania z kolorowanek „Myję ręce, bo wiem więcej”.

W kwietniu 2022 r. został zorganizowany wojewódzki konkurs plastyczny pt. „Dlaczego warto myć ręce” dla dzieci w wieku 5-6 lat oraz uczniów klas I-III. Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Iławie wpłynęły 33 prace plastyczne.

Do 37 placówek dystrybuowana materiały edukacyjne.

Profilaktyka chorób nowotworowych

Program edukacyjny „Wybierz życie - Pierwszy Krok” to program edukacyjny poświęcony profilaktyce zakażeń wirusem brodawczka ludzkiego (HPV) i raka szyjki macicy dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem głównym jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy, a także zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli HPV w jego powstawaniu, podniesienie świadomości o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna), motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie.

W roku szkolnym 2021/2022 w programie wzięło udział 6 szkół: Zespół Szkół im. Ireny Kosmowskiej w Suszu, Zespół Szkół im. Bohaterów Września 1939 roku w Iławie, Zespół Szkół im. Konstytucji 3 Maja w Iławie, zespół Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Iławie, Zespół Szkół w Lubawie, Zespół Szkół Rolniczych im. Heleny i Stanisława Sierakowskich w Kisielicach.

Edukacją objęto 183 uczniów.

W związku z ogłoszonym stanem epidemii nie przeprowadzono szkolenia, udzielono 7 instruktaży koordynatorom i realizatorom programu.

Działania w zakresie profilaktyki chorób nowotworowych

Dystrybuowano materiały edukacyjne do Ośrodków Zdrowia, zakładów pracy, szkół na terenie powiatu iławskiego.

Na portalu społecznościowym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Iławie zachęcano do wykonywania badań profilaktycznych.

Podczas stoiska edukacyjno-informacyjnego w Suszu propagowano badania profilaktyczne (cytologia, kolonoskopia, mammografia).

W bieżącym roku na stronie internetowej oraz portalach społecznościowych prowadzono kampanię informacyjną dotyczącą radonu-uznanego przez WHO za główną przyczynę raka płuc u osób niepalących.

Profilaktyka antybiotykooporności

18 listopada obchodzony jest Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach. Dzień ten rozpoczyna

również obchody Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach. W 2022 r. obchody przebiegały pod hasłem „Zapobiegaj wspólnie odporności na antybiotyki”. W ramach działań edukacyjnych zostały przeprowadzone 1 zajęcia edukacyjne wśród 13 uczniów Zespołu Szkół im. Ireny Kosmowskiej w Suszu.

W ramach rozpowszechnienia informacji na stronie internetowej i portalach społecznościowych prowadzono działania informacyjne.

Promocja szczepień ochronnych

Przez cały rok w na portalach społecznościowych zachęcano do szczepień ochronnych.

Światowy Dzień Zdrowia

7 kwietnia obchodzony jest Światowy Dzień Zdrowia. Hasło 2022 r. „Nasza planeta, nasze zdrowie” W ramach obchodów na stronie internetowej i portalach społecznościowych rozpowszechniono informacje o obchodach święta. Dodatkowo w Szkole Podstawowej W Borecznie przeprowadzono zajęcia edukacyjne wśród 13 uczniów.

OCHRONA ZDROWIA MATKI I DZIECKA

„Moje dziecko idzie do szkoły” to akcja, która ma na celu ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych, podniesienie poziomu wiedzy na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia. Skierowany jest rodziców dzieci, rozpoczynających naukę w klasie I szkoły podstawowej.

Podczas zorganizowanego stoiska edukacyjno-informacyjnego w Suszu z 20 rodzicami rozmawiano o właściwej organizacji stanowiska nauki ucznia, właściwego doboru plecaka oraz ważności drugiego śniadania.

Na stronach portali społecznościowych umieszczano informacje na temat m.in. doboru plecaków, zalet spożywania drugiego śniadania, jakie można stosować zamienniki za kanapki.

Rozdystrybuowano 121 ulotek o właściwej organizacji stanowiska pracy ucznia, bezpiecznego korzystania z telefonów komórkowych i kuchenek mikrofalowych, właściwym doborze tornistrów.

W pięciu placówkach oświatowych (Szkole Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Samplawie, Szkole Podstawowej w Gromotach, Przedszkolu Miejskim nr 2 w Iławie, Szkole Podstawowej im. Twórców Literatury Dziecięcej w Ząbrowie, Szkole Podstawowej w Piotrkowie) przeprowadzono 6 zajęć edukacyjnych dla 109 rodziców.

BEZPIECZNY WYPOCZYNEK

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Iławie w ramach bezpiecznego wypoczynku prowadzi działania edukacyjne podczas wypoczynku zimowego oraz wypoczynku letniego.

W związku z trwającą epidemią w okresie zimowym działania prowadzone były jedynie poprzez zamieszczanie informacji na portalach społecznościowych.

W ramach akcji „Zdrowe wakacje” przeprowadzono 17 zajęć edukacyjnych wśród 445 uczestników wypoczynku letniego. Ponadto, udzielono 5 instruktaży kierownikom wypoczynku letniego. W trakcie zajęć szczególną uwagę poświęcono: profilaktyce chorób odkleszczowych, znaczeniu prawidłowego mycia rąk w profilaktyce zatruc pokarmowych, znaczenia wody dla prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka.

Ponadto podczas zorganizowanej imprezy na plaży miejskiej w Suszu przez OSP Susz akcji „Bezpieczne wakacje 2022” zorganizowano stoisko edukacyjno-informacyjne podczas, którego

przeprowadzono m.in. quiz z nagrodami dla dzieci i młodzieży na temat zdrowego stylu życia. Z osobami dorosłymi rozmawiano o profilaktyce zażywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

Na portalach społecznościowych umieszczano informacje na temat zdrowych wakacji (m.in. nawodnienie organizmu, zdrowe odżywianie, znaczenie aktywności fizycznej, zwracano uwagę na szkodliwość promieni UV, profilaktyka zatruc grzybami).

Ponadto do lokalnej prasy zostały wysłane 3 artykuły, które ukazały się na temat grzybów, profilaktyki chorób odkleszczowych, zagrożeń wiązanych z fontannami miejskimi.

Do radia ESKA udzielono wywiadu dotyczącego zdrowych wakacji

Dystrybuowano materiały edukacyjne do organizatorów wypoczynku letniego.

DZIAŁALNOŚĆ LABORATORIUM BADAŃ ŚRODOWISKOWYCH I EPIDEMIOLOGICZNO-KLINICZNYCH

W ramach działalności wykonywane są:

- badania i pomiary czynników szkodliwych i uciążliwych środowisku pracy w zakresie hałasu, drgań mechanicznych o oddziaływaniu miejscowym i ogólnym na organizm człowieka, pyłowych zanieczyszczeń powietrza oraz oświetlenia elektrycznego;
- badania fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne wody do spożycia, z basenów oraz wody przeznaczonej do kąpieli i rekreacji;
- badania w kierunku schorzeń jelitowych (*Salmonella* spp., *Shigella* spp., *Yersinia enterocolitica*, *Campylobacter*, *Escherichia coli*, *Helicobacter*) oraz kontrola skuteczności sterylizacji.

Laboratorium, w ramach nadzoru sanitarnego, wykonuje badania dla trzech powiatów: iławskiego, działdowskiego i nowomiejskiego.

Wiarygodność wyników badań potwierdzana jest w badaniach biegłości poprzez porównania międzylaboratoryjne organizowane przez uznanych organizatorów, jak: Centralny Instytut Ochrony Pracy-Państwowy Instytut Badawczy, Gdańska Fundacja Wody, LGC Standars z UK, Firma Doradcza ISOTOP s.c. itd.

W 2022 r., Sekcja Badań Środowiska Pracy, Sekcja Badań Wody i Sekcja Badań Mikrobiologicznych na rzecz trzech powiatów w ramach działalności statutowej wykonały **14742** oznaczenia, w tym fizycznych (**5 049**), chemicznych (**964**) i mikrobiologicznych (**8729**).

Dodatkowo, w ramach zleceń podmiotów indywidualnych wykonano łącznie **36 927** oznaczenia, w tym **31202** oznaczeń mikrobiologicznych kałów oraz **881** oznaczeń skuteczności sterylizacji, **2737** oznaczeń mikrobiologicznych, chemicznych i fizycznych wody oraz **2106** oznaczeń parametrów fizycznych czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Laboratorium, wykonuje badania wody do spożycia w ramach systemu zintegrowanego monitoringu kontrolnego i monitoringu przeglądowego.

Rok 2022 to powrót do pomiarów oświetlenia elektrycznego w szkołach laboratorium na zlecenia PPIS w Iławie, PPIS w Nowym Mieście Lubawskim oraz PPIS w Działdowie wykonało pomiary w **22** szkołach podstawowych i przedszkolach w sumie wykonano **2366** oznaczeń w roku bieżącym planowana jest kontynuacja programu.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA 2022 r.

Tabela: działalność kontrolno-represyjna PSSE w Hławie za rok 2022

Komórka organizacyjna	Liczba obiektów objętych ewidencją	Liczba kontroli	Decyzje		mandaty		Tytuły wykonawcze
			merytoryczne	płatnicze	Liczba	kwota	
Higiena Komunalna	690	322	197	69	41	6 350	1
Bezpieczeństwo Żywności	1137	647	297	253	79	16 400	5
Higiena Pracy	683	147	87	60	1	500	2
Higiena Dzieci i Młodzieży	91	106	7	5	1	150	0
Epidemiologia	177	9 261	41	7	3	1 500	0
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	0	61	0	123	0	0	0
Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna	0	0	0	0	0	0	0
ogółem	2 778	10 544	629	517	125	24 900	8

Tabela: działalność kontrolno-represyjna PSSE w Hławie za rok 2020-2022

Rok	Liczba kontroli	Decyzje		mandaty		Kary pieniężne		Tytuły wykonawcze
		merytoryczne	płatnicze	Liczba	kwota	Liczba	Kwota w zł	
2020	7898	3818	393	60	13500	8	24000	3
2021	15934	548	437	196	29850	9	86000	8
2022	10544	629	517	125	24900	1	12775	8

Tabela: działalność laboratorium PSSE w Hławie w zakresie badań za rok 2020-2022

Rok	Badania nadzorowe ogółem	Wykonane oznaczenia		
		Chemiczne	Fizyczne	mikrobiologiczne
2020	9087	908	2699	5480
2021	11525	903	2409	8213
2022	14742	964	5049	8729

WNIOSKI

Najważniejsze zadania wymagające dalszych skutecznych działań ze strony Inspekcji Sanitarnej:

1. Zapobieganie i ograniczanie skutków chorób zakaźnych realizowane poprzez ciągłe monitorowanie sytuacji epidemiologicznej, wdrażanie postępowania przeciwepidemicznego i profilaktycznego, jak również nadzór nad realizacją szczepień ochronnych oraz działalność informacyjno-edukacyjna.
2. Monitorowanie jakości wody, zgodnie z wymogami obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także wody w kąpieliskach oraz pływalniach.
3. W związku z brakiem aktów wykonawczych do ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2022 r., poz. 1657, z późn.zm.) określających szczegółowe wymagania dla zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej oraz brakiem obowiązku zgłaszania rozpoczęcia działalności w tym zakresie Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu należy w dalszym ciągu prowadzić wzmożony nadzór nad przestrzeganiem właściwego stanu higieniczno-sanitarnego w ww. obiektach.
4. Monitorowanie warunków zdrowotnych środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia zatrudnionych pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.
5. Realizowanie wzmożonego nadzoru nad placówkami żywnościowymi przede wszystkim w obiektach turystycznych w trakcie trwania sezonu turystycznego.
6. Sprawowanie nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi ze względu na znaczną produkcję i obrót żywnością przekładającą się na dużą liczbę konsumentów oraz prowadzenie skutecznych działań kontrolnych obiektów, które wykazują niezgodny z wymaganiami stan higieniczno-sanitarny.
7. Utrzymanie wysokiego poziomu odporności zbiorowiskowej oraz zmniejszenie szans zachorowania osób nieuodpornionych.
8. Kontynuowanie działalności oświatowo-zdrowotnej poprzez realizowanie programów edukacyjnych w celu kształtowania właściwych postaw, nawyków oraz zachowań prozdrowotnych.